

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Anniina Laurila

SISÄISEN JALOSTUKSEN
TUONTITULLAUSOPAS
HUOLINTALIIKKEELLE

Case Oy Backman-Trummer Ab

Liiketalous
2020

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Anniina Laurila
Opinnäytetyön nimi	Sisäisen jalostuksen tuontitullausopas huolintaliikkeelle
Vuosi	2020
Kieli	suomi
Sivumäärä	43 + 1 liite
Ohjaaja	Leena Pommelin-Andrejeff

Tämä opinnäytetyö toteutettiin kehittämishankkeena Oy Backman-Trummer Ab:lle. Tarkoituksena oli luoda huolintaliikkeelle yhtenäinen ja selkeä opas sisäisen jalostuksen tuontitullaukselle. Oppaan tavoitteena on säästää työntekijöiden aikaa ja helpottaa uuden työntekijän opastamista tulli-ilmoitusten antamisessa.

Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään huolintaa, tuontitullausta huolintaliikkeen näkökulmasta ja sisäisen jalostuksen tuontiprosessia. Tämän jälkeen tarkastellaan kehittämisprosessia ja hankkeen tuloksia. Itse opas on sijoitettu työn loppuun liiteaineistoihin. Oppaan toimivuuden arvioimiseksi toteutettiin laadullinen tutkimus, jossa aineisto kerättiin haastatteleamalla sähköpostitse kahta huolitsijaa toimeksiantajayrityksestä.

Kehittämishankkeen tuloksena valmistui Sisäisen jalostuksen tuontitullausopas huolintaliikkeelle. Sähköpostihaastatteluista selvisi, että opas koettiin onnistuneeksi. Tulevaisuudessa oppaan toimivuudesta saadaan vielä konkreettisempaa tietoa, kun uusi työntekijä pääsee kokeilemaan sitä. Tuoreen työntekijän käyttökokemukset oppaasta voisikin toimia jatkotutkimuksena tälle kehittämishankkeelle.

ABSTRACT

Author	Anniina Laurila
Title	A Guide for Inward Processing in Import Customs Clearance for a Forwarding Company
Year	2020
Language	Finnish
Pages	43 + 1 Appendix
Name of Supervisor	Leena Pommelin-Andrejeff

This bachelor's thesis was implemented as a development project for Oy Backman-Trummer Ab. The objective was to create a clear guide for a forwarding company for the inward processing in import customs clearance. The goal is to save employees' time and to ease guiding new employees with customs declarations.

The theoretical framework examines forwarding, import customs clearance from the forwarding company's point of view and finally, the import process of inward processing. After this, the development process and the results of the project are described. The guide itself is found in the appendices at the end of the thesis. A qualitative research study was carried out to evaluate the functionality of the guide. The material was collected by e-mail from two forwarders of the company.

A result of the development project was the completed guide for Inward Processing in Import Customs Clearance for a Forwarding Company. The e-mail interviews revealed that the new guide was considered successful. In the future, new employees can evaluate the functionality of the guide even better. Their experiences of the produced guide would be an interest topic for further research.

Keywords development project, guide, import customs clearance, forwarding, inward processing

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	8
1.1	Työn tavoite ja aiheen valinta.....	8
1.2	Tarveanalyysi ja nykytila.....	8
2	HUOLINTA.....	10
2.1	Huolintapalvelut.....	10
2.1.1	Materiaalipalvelut.....	11
2.1.2	Informaatiopalvelut.....	12
2.1.3	Maksupalvelut.....	12
2.2	Huolintasopimus.....	13
2.3	Huolitsijan velvollisuudet.....	14
3	TUONTITULLAUS HUOLINTALIIKKEEN NÄKÖKULMASTA.....	15
3.1	Ulkokauppa.....	15
3.2	Edustustoiminta.....	15
3.3	Tavaroiden saapuminen yhteisöön.....	17
3.4	Tuonnin tullausprosessi.....	18
3.4.1	Tulli-ilmoituksen asiakirjat.....	20
3.4.2	Tuontirajoitukset ja luvat.....	21
3.4.3	Luovutus menettelyyn.....	22
3.4.4	Jaksoerittely ja arkistointivelvollisuus.....	22
4	SISÄISEN JALOSTUKSEN TUONTIPROSESSI.....	23
4.1	Yleistä sisäisestä jalostuksesta.....	23
4.2	Sisäisen jalostuksen lupa.....	23
4.2.1	Tavanomainen lupamenettely.....	24
4.2.2	Tulli-ilmoituksella haettava lupa.....	25
4.3	Jalostustoiminnan määrittely.....	26
4.4	Sisäisen jalostuksen hävikki, jäte ja romu.....	26
4.5	Sisäisen jalostuksen muodot.....	27

4.6	Sähköinen INF-järjestelmä	28
4.7	Sisäisen jalostuksen päättäminen	29
5	KEHITTÄMISPROSESSIN KUVAUS	31
5.1	Kehittämishankkeen suunnittelu ja toteutus	32
5.2	Kvalitatiivinen tutkimus kehittämistyön arvioimiseksi	33
6	KEHITTÄMISHANKKEEN TULOS.....	35
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	37
7.1	Luotettavuus.....	37
7.2	Eettisyys.....	38
7.3	Toimeksiantajan saama hyöty, käyttökelpoisuus ja jatkotoimenpide- ehdotukset.....	39
	LÄHTEET.....	40
	LIITTEET	

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Huolintapalveluiden jakautuminen. (Logistiikan Maailma 2020 d.).....	11
Kuvio 2. Tuonnin tulliselvitysprosessi. (Melin 2011, 257.).....	19
Kuvio 3. Sisäinen jalostus IM/EX. (Tulli 2018 b.).....	27
Kuvio 4. Sisäinen jalostus EX/IM. (Tulli 2018 b.).....	28
Kuvio 5. Kehittämistyön ja tutkimistyön yhteneväisyydet ja eroavaisuudet. (Hakala 2004, 119.).....	31
Kuvio 6. Esimerkki käytännöllisenä toteutuksena laadittavasta opinnäytetyöstä. (Hakala 2004, 168.).....	32
Taulukko 1. Edustusmuotojen vastuunjako. (Tulli 2020 c, 2020 d, 2020 g, 2020 h.)	17
Taulukko 2. Tulli-ilmoituksella mainittavat lisätietokoodit yksinkertaistetussa lupamenettelyssä. (Tulli 2018 a.).....	25

LIITELUETTELO**LIITE 1.** Sisäisen jalostuksen tuontitullausopas

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö toteutettiin kehittämishankkeena huolintaliike Oy Backman-Trummer Ab:lle. Kehittämishankkeena luotiin sisäisen jalostuksen tuontitul-lausopas, joka esitetään opinnäytetyön lopussa (Liite 1). Oppaan lisäksi teoreetti- sessa viitekehyksessä käsitellään huolintaa, tuontitullausta huolintaliikkeen näkö- kulmasta sekä sisäisen jalostuksen tuontiprosessia.

Toimeksiantajayritys Oy Backman-Trummer Ab on vuonna 1882 Vaasaan perus- tettu kuljetus- ja huolinta-alan yritys. Yritys tarjoaa maantie-, lento-, ja merikulje- tuksia, tuonti- ja vientitulliselvityksiä, laivauspalveluita sekä varastotilojen vuok- rausta. Pääkonttori ja terminaali sijaitsevat Vaasassa ja yksi sivutoimipiste Kokko- lassa.

1.1 Työn tavoite ja aiheen valinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli luoda huolintaliikkeelle yhtenäinen ja selkeä opas sisäisen jalostuksen tuontitullaukselle. Oppaan tavoitteena on säästää työntekijöiden aikaa ja helpottaa uuden työntekijän opastamista tulli-ilmoitusten antami- sessa. Yrityksen toiveena oli saada opas sähköisesti jokaisen työntekijän saataville toimipisteestä riippumatta.

Aihe valikoitui toimeksiantajayrityksen tarpeen pohjalta sekä omasta kiinnostuk- sesta tuonin tullimenettelyjä kohtaan. Tuontitullaukset kuuluvat työtehtäviini toimeksiantajayrityksessä, joten aihe oli sitäkin kautta läheinen. Aihe on merki- tyksellinen, sillä opas auttaa muun muassa uusien työntekijöiden opastamisessa. Selkeiden ohjeiden olemassaolo sujuvoittaa työntekoa varsinkin, kun tulli- ilmoitusten tietojen täyttäminen vaatii aina huolellisuutta.

1.2 Tarveanalyysi ja nykytila

Kehittämishanketta tehdessä tarkastellaan ensin, millainen on tilanne ennen kehit- tämishanketta ja kuinka suuri tarve on kehitykselle. Tarveanalyysin ja nykytilan kartoituksessa on kyse kehitettävään asiaan perehtymisestä ja kehitettävän asian rajaamisesta. Rajaaminen auttaa tunnistamaan kehittämiskohteen paremmin ja

keinot sen kehittämiseen. Kehittämiskohteella tarkoitetaan kehittämisiongelmaa ja keinoilla eli interventioilla pyritään ongelman poistamiseen. (Kananen 2012, 55.)

Tämä opinnäytetyö rajattiin käsittelemään viennin sijaan ainoastaan tuontia, koska työskentelen toimeksiantajayrityksessä tuontiosastolla. Täten pystyin hyödyntämään omaa tietämystäni oppaan tekemisessä. Tuonnin tullimenettelyillä tarkoitetaan erilaisia tapoja tulliselvittää maahan tuotava tavara. Näistä menettelyistä valittiin sisäinen jalostus, sillä se on toimeksiantajayrityksessä osoittautunut vievän eniten huolitsijan resursseja eli työaika.

Toimeksiantajayrityksellä ei ollut ennestään asianmukaisia ohjeita sille, kuinka sisäisen jalostuksen tulli-ilmoitus tehdään heidän käyttämässä järjestelmässä. Tulli-ilmoituksen antaminen vaatii aina huolellisuutta ja ilman selkeitä ohjeita on virheiden mahdollisuus suurempi. Uuden työntekijän on huomattavasti helpompi oppia ilmoituksen tekeminen selkeitä ohjeita seuraamalla. Toisaalta opas voi olla hyödyllinen kokeneellekin huolitsijalle, sillä sisäistä jalostusta tapahtuu harvemmin, kuin tavallisinta tullimenettelyä. Tällöin siitä ei välttämättä suoriudu pelkästään ulkomuistin avulla. Asianmukaisten ohjeiden puuttuminen oli kehittämisiongelma, johon lähdettiin ratkaisuksi luomaan sisäisen jalostuksen tuontitullausopas.

2 HUOLINTA

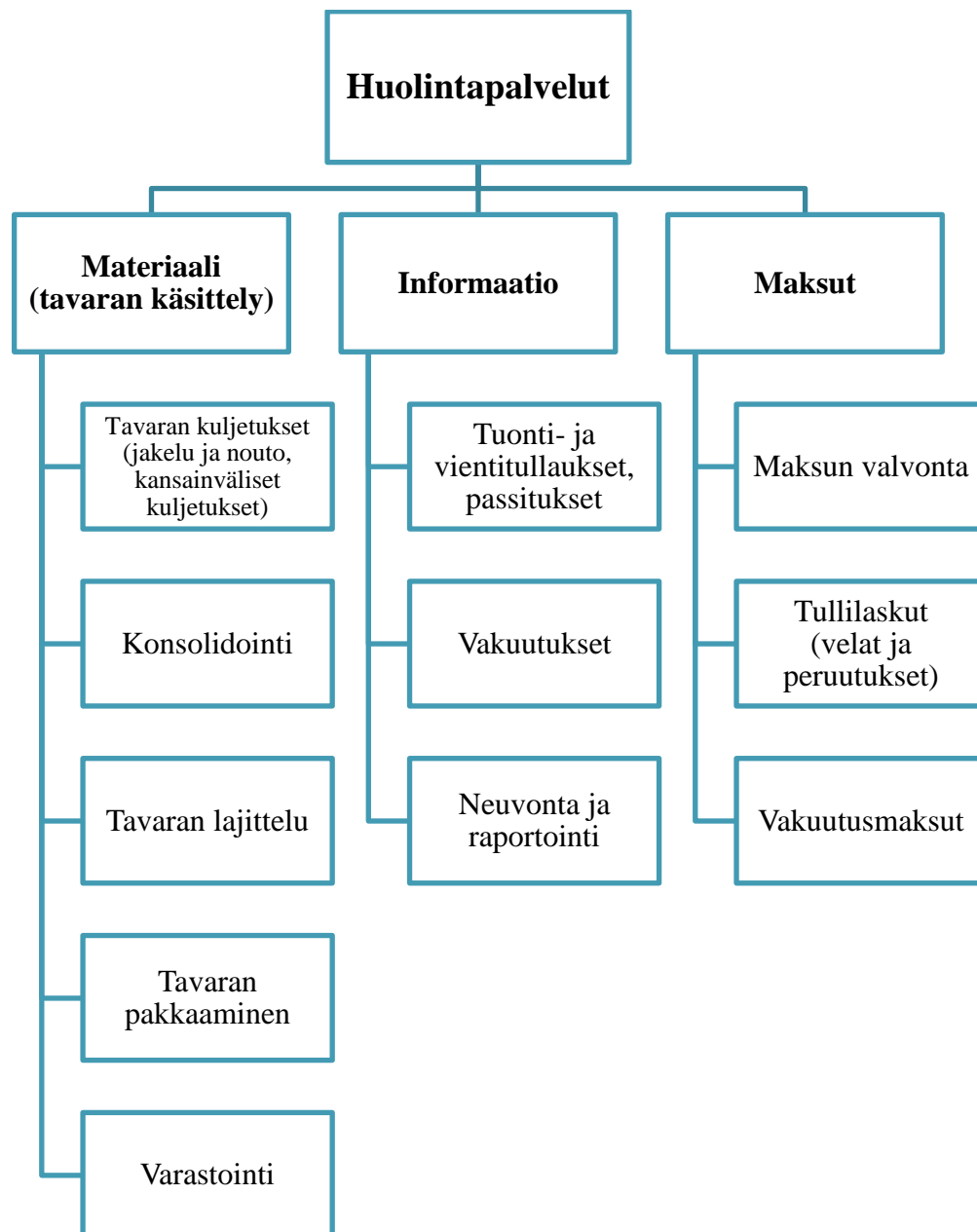
Seuraavaksi käydään lyhyesti läpi, mitä huolinta ja huolintapalvelut tarkoittavat nykyään ja mitä kuuluu huolitsijan velvollisuuksiin.

2.1 Huolintapalvelut

Huolinnan peruseriaatteena on, että tavarat päätyvät vastaanottajalle juuri oikeaan aikaan ja oikeaan paikkaan. Huolinta toimii perustana kansainväliselle kaupankäynnille. Huolintaa säätelee voimassa olevat lait ja määräykset. Huolintatoiminta on ajan myötä kokenut suuria muutoksia. Useita vuosikymmeniä sitten se käsitti lähinnä vain tullauspalvelut, mutta nykyään huolintapalvelut pitää sisällään paljon enemmän. (SHLL 2020; Logistiikan Maailma 2020 a, 2020 b.)

Huolintapalveluilla tarkoitetaan tavaralähetysten liittyviä palveluita, joilla tavara kulkeutuu myyjältä ostajalle, kuten tavarankuljetus, lastaus, tullaus, varastointi, pakkaaminen ja jakelu (Logistiikan Maailma 2020 c). Huolitsija hoitaa päämiehensä puolesta tehtävät, jotka he ovat sopineet huolintasopimuksessa. Päämies voi olla esimerkiksi viejä, tuoja tai toinen huolitsija. Huolitsija toimii omissa nimissään viejän ja tuojan välimiehenä. Huolitsijan tehtävistä, huolitsijan ja toimeksiantajan vastuuta käsittelevistä määräyksistä, erimielisyyksien selvittämisestä sekä kustannuksien korvaamisesta on sovittu Pohjoismaisen Speditööriliiton yleisissä määräyksissä (PSYM 2015). Nämä määräykset luovat perustan huolintaliikkeiden toiminnalle. (Melin 2011, 232–233.)

Huolintapalvelut voidaan jakaa kolmeen eri osa-alueeseen, *materiaalia* eli tavaraa koskeviin palveluihin, *informaatiota* koskeviin palveluihin sekä *maksupalveluihin*. Materiaalipalveluihin lukeutuvat tavarankäsittelyyn ja kuljetukseen liittyvät palvelut, kuten lajittelu, pakkaaminen, varastointi ja niin edelleen. Informaatiota koskevat palvelut käsittävät muun muassa tullauksen ja vakuutusasiat sekä näihin liittyvien asiakirjojen käsittelyn. Maksupalveluihin puolestaan kuuluvat eri huolintapalveluista johtuvat maksut, kuten tulli- ja vakuutuslaskut. Alla on esitetty huolintapalveluiden jakautuminen kuviona (Kuvio 1). (Logistiikan Maailma 2020 d.)

Kuvio 1. Huolintapalveluiden jakautuminen. (Logistiikan Maailma 2020 d.)

2.1.1 Materiaalipalvelut

Huolintaliikkeet voivat tarjota asiakkailleen eri kuljetusmuotoja tavarankuljettamiseen (maantie-, meri- lento-, rautatie-, kuriirikuljetukset ja niin edelleen). Kuljetustavan valinnassa pyritään kustannustehokkuuteen, muun muassa yhdistelemällä lastauksia, jolloin kuljetetaan suurempia tavarakeriä kerralla (konsolidointi). (Logistiikan Maailma 2020 d.)

Tavaran lajittelu ja pakkaus ovat lisäarvopalveluita, joilla voi säästää käsittelyaikaa. Jos tavarat saapuvat esimerkiksi huolintaliikkeen varastoon, niin liike voi tarvittaessa suorittaa mahdolliset toimenpiteet kuten uudelleenpakkauksen tai pakettien merkitsemisen, jolloin tavaroiden ei tarvitse kulkea maahantuojan kautta. (Logistiikan Maailma 2020 d.)

Huolintaliikkeet voivat tarjota myös varastointipalveluja asiakkailleen. Liikkeellä voi olla käytössään esimerkiksi tullin hyväksymä väliaikainen varasto, johon saa ottaa tullaamatonta tavaraa, maksimissaan 90 päiväksi. (Logistiikan Maailma 2020 d.)

2.1.2 Informaatiopalvelut

Huolintaliike voi tehdä asiakkaan puolesta tavaralle tuonti- ja/tai vientitullaukset ja järjestää kaikki tullaukseen liittyvät asiakirjat, toimenpiteet ja tullimuodollisuudet, kuten esimerkiksi tavarán passituksen. (Logistiikan Maailma 2020 d.)

Huolintaliike voi yhteistyössä vakuutusyhtiöiden kanssa tarjota asiakkaalle vakuutuksia esimerkiksi tavarán kuljetukseen liittyen. Joissain tapauksissa huolintaliike tarjoaa vain neuvontaa vakuutuksiin ja vahinkotapauksiin liittyen, mutta asiakas huolehtii vakuutuksen ottamisesta itse. (Logistiikan Maailma 2020 d.)

Neuvontapalvelut käsittävät puolestaan opastukset ja neuvonannot, joita huolintaliike voi tarjota asiakkaalle. Asiakas voi kaivata neuvoa liittyen muun muassa maksu- tai toimitusehtoihin, reittivalintoihin tai rahtihintoihin. Joskus myös huolintaliike vain neuvoo asiakasta tulliselvitysten kanssa, tekemättä niitä hänen puolestaan. Raportointipalvelu voi olla esimerkiksi huolintaliikkeen tarjoama intrastatpalvelu, jolloin liike huolehtii tilastoinnista asiakkaan puolesta. Intrastat on tullin tilastojärjestelmä, jolla kerätään tietoa sisäkaupasta, eli Euroopan unionin sisällä tapahtuvasta kaupankäynnistä. (Logistiikan Maailma 2020 d.)

2.1.3 Maksupalvelut

Huolintaliike voi huolehtia asiakkaan puolesta siitä, että ostaja suorittaa kauppalaskussa sovitut maksusuoritukset muun muassa luovuttamalla tavarán vasta, kun

maksu on suoritettu. Tai vastaavasti jos asiakas on tavaran ostajapuoli, niin huolintaliike voi maksusuorituksen jälkeen huolehtia siitä, että tavara tulee noudetuksi myyjältä ja toimitetaan asiakkaalle. Huolintaliike voi myös vastata tulliveloista, -peruuksista ja vakuutusmaksuista asiakkaan puolesta, riippuen edustusmuodosta, jota käsitellään tämän opinnäytetyön kolmannessa kappaleessa. (Logistiikan Maailma 2020 d.)

2.2 Huolintasopimus

Huolintasopimuksessa sovitaan tehtävistä, jotka huolitsija hoitaa toimeksiantajansa puolesta. Huolintasopimus riippuu kyseisellä hetkellä meneillään olevasta kauppatapahtumasta ja asiakkaan palvelutarpeista. Huolintasopimus saa alkunsa toimeksiantajan tarjouspyynnöstä huolintaliikkeelle, jolloin liike antaa tarjouksen huolinnasta ja/tai kuljetuksista, sekä kohdemaiden kustannuksista riippuen toimitusehdosta. Sopimus syntyy sillä hetkellä, kun asiakas antaa toimeksiannon huolintaliikkeelle tarjoukseen perustuen. (Melin 2011, 234.)

Jos toimeksianto sujuu ilman sen suurempia ongelmia ja mikäli tiedossa on lisää lähetyksiä, asiakas ja huolintaliike sopivat yleensä vuosisopimuksen. Vuosisopimuksessa sovitaan kuljetusmääristä ja -hinnoista. Tällöin asiakas sitoutuu hyödyntämään kyseessä olevaa huolintaliikettä sopimuksessa sovittuun ajankohtaan asti. Vuosisopimus helpottaa toimeksiantojen toteuttamista, sillä silloin yleensä riittää kerran jätetty pysyvä huolintaohje huolintaliikkeelle. Myös toimintatavat tulevat tutuiksi asiakkaan ja huolintaliikkeen välillä ja luottamus karttuu. (Melin 2011, 234.)

Huolintasopimus sitoo molempia osapuolia siitä hetkestä lähtien, kun se astuu voimaan. Huolintaliike sitoutuu suorittamaan sopimuksessa sovitut tehtävät, laatimaan tarvittavat sopimukset kolmannen osapuolen kanssa (esimerkiksi muu kuljetusliike), toimimaan Pohjoismaisen Speditööriliiton yleisten määräysten (PSYM) mukaisesti ja lopuksi, maksamaan toimeksiantajan puolesta huolintalakun mukaiset kulut kuten rahtimaksut. Toimeksiantaja puolestaan sitoutuu maksamaan huolintaliikkeelle sovitun palkkion ja toimimaan hänelle kuuluvien vas-

tuiden ja velvollisuuksien mukaisesti, jotka ovat säädetty PSYM:ssä. (Hörkkö, Koskinen, Laitinen, Mattsson, Ollikainen, Reinikainen & Werdermann 2010, 30.)

2.3 Huolitsijan velvollisuudet

Huolitsijan velvollisuudet voidaan jakaa karkeasti viiteen eri velvollisuuteen: toimimis-, tarkastus-, toimintaohjeiden noudattamis-, lojaliteetti- ja tilitysvelvollisuuteen. (Melin 2011, 235; Hörkkö ym. 2010, 26–27.)

Pohjoismaisen Speditööriunionin yleisten määräysten (29.10.2015) 6. pykälä linjaa seuraavasti: ”Huolitsija on velvollinen näyttämään, että hän on sopimuksen mukaisesti valvonut huolellisesti toimeksiantajan etuja.” Tällä tarkoitetaan huolitsijan toimimisvelvollisuutta sekä toimintaohjeiden noudattamis- ja lojaliteettivelvollisuutta. Toimeksiantaja sanelee kuljetusohjeen, jonka mukaan huolitsija valitsee sopivat yhteistyökumppanit (edustajat ja rahdinkuljettajat), suunnittelee tavarankuljetuksen, ja laatii tarvittavat sopimukset ja asiakirjat. (Melin 2011, 235; Hörkkö ym. 2010, 27.)

Huolitsijan velvollisuuksiin kuuluu myös tarkistaa, että kuljetettava tavara on ehjä, sitä on sovittu määrä ja siihen liittyvät asiakirjat ovat kunnossa. Tämä kuuluu tarkastusvelvollisuuteen. Kokonaisuudessaan huolitsijan tulee huolehtia toimeksiantajansa tavaralähetyksestä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä tavarankuljetukseen saakka. (Melin 2011, 235; Hörkkö ym. 2010, 27.)

Huolitsija on tilitysvelvollinen toimistaan toimeksiantajalle. Kuljetukseen liittyvät poikkeukset ja esteet on tiedotettava toimeksiantajalle siltä osin kuin on mahdollista. Kattava tiedonkulku huolitsijan ja toimeksiantajan välillä on peruspilari sujuvalle ja ripeälle toiminnalle. Tiedonkulku on tärkeää tavaralähettyksen jokaisella vaiheella, tavarankuljetuksesta sen purkamiseen määräpaikassa. (Hörkkö ym. 2010, 27.)

3 TUONTITULLAUS HUOLINTALIIKKEEN NÄKÖKULMASTA

Tässä luvussa käydään ensin läpi ulkokauppaa, sillä tavarat ovat tuontitullattava vain silloin, kun ne saapuvat Euroopan unionin ulkopuolelta. Tarkastellaan myös tavarantoimituksen tuontitullausprosessia huolintaliikkeen näkökulmasta; mitä siinä täytyy ottaa huomioon.

3.1 Ulkokauppa

Ulkokaupasta puhutaan, kun käydään kauppaa kolmansien maiden, eli Euroopan unionin ulkopuolisten maiden kanssa. Tällöin yhteisöön tuotavat tavarat ovat tulliselvitettävä. Ulkokaupassa sovelletaan yhteistä tullitariffia ja kauppapolitiikkaa. Tullitariffilla tarkoitetaan tullinimikkeistöä, josta löytyy myös tullimaksujen määrät. EU-jäsenmaiden yhteinen tullitariffi tunnetaan nimellä TARIC. Jokaiselle maahan tulevalle tavaralle on ilmoitettava oma tariffin mukainen tullinimike. Nimikkeen perusteella tavarasta maksetaan tulliverot sekä laaditaan kauppatilastot. TARIC:ssa nimikkeet ovat kymmennumeroisia. (Melin 2011, 253; Tulli 2020 a.)

Yhteiseen kauppapolitiikkaan puolestaan kuuluu tuontirajoituksia ja tuonnin valvontaa, tullimaksuja, tullin vapautuksia ja etuuksia. Lisäksi on säännelty muun muassa polkumyynneistä, tasoitustulleista ja GSP-järjestelmästä, joka on kehitysmaiden tullietuusjärjestelmä. Polkumyynnillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ulkomaiset yritykset myyvät tuotteitaan Euroopan unionin markkina-alueella erittäin alhaiseen hintaan, vääristäen näin kilpailua. Tasoitustulli on vientiin liittyvä erityistulli, joka voi tulla kannettavaksi esimerkiksi, jos vientiin on saatu valtiontukia. Näiden lisäksi EU-maiden kesken on säädetty yhteinen tullilainsäädäntö, joka on voimassa kaikissa yhteisömaissa. (Melin 2011, 252; Hörkkö ym. 2010, 106; Tulli 2020 b.)

3.2 Edustustoiminta

Tullauksen hoitaminen tai siinä avustaminen on yksi tehtävistä, jonka huolintaliike voi suorittaa toimeksiantajansa puolesta. Tällöin huolintaliike toimii toimeksi-

antajan edustajana. Edustustoimintaa on kolmea eri laatua: suoraa, välillistä tai suoraa edustusta takaajan vastuulla. (Tulli 2020 c.)

Jos huolintaliike toimii päämiehensä suorana edustajana, voi se silloin tehdä tullilmoitukset päämiehensä puolesta ja hänen nimiinsä. Suorassa edustusmuodossa päämies on itse vastuussa tullivelasta, paitsi joissain tapauksissa, jos huolintaliike on tahallisesti tai törkeän huolimattomuuden takia aiheuttanut tullilmoituksella virheen. Tullivelka tarkoittaa tuontitulleja, jotka maahantuojan on velvollisuus maksaa niistä tavaroista, joihin sovelletaan Euroopan unionin säännöksiä. Tullimaksujen maksuaika ja etuudet lasketaan suorassa edustuksessa päämiehen lupiin perustuen. Myös jaksoerittely osoitetaan päämiehen nimiin. Jaksoerittely on tullin antama erittely yhden viikon aikana luovutettujen tavaroiden veroista ja maksuisista, mikä helpottaa maksamista. (Tulli 2020 d, 2020 e, 2020 f.)

Välillisessäkin edustuksessa edustaja tekee tullilmoitukset päämiehen puolesta, mutta erona on se, että ilmoitukset tehdään edustajan omiin nimiin. Edustaja ja päämies vastaavat tullivelasta yhdessä, mutta mahdollinen perintä tapahtuu ensikädessä edustajalta. Päämies vastaa velasta vasta, jos edustaja on maksukyvytön. Jaksoerittely osoitetaan edustajalle. Erityismenettelyiden käyttö, esimerkiksi sisäinen jalostus tai väliaikainen maahantuonti, eivät ole käytettävissä välillisessä edustusmuodossa. (Tulli 2020 g.)

Suorassa edustuksessa takaajan vastuulla edustaja lupautuu maksamaan mahdollisesti syntyvän velan annetussa määräajassa, eli toimii päämiehen takaajana. Kuten suorassa edustuksessa, edustaja voi tehdä tullilmoitukset päämiehen puolesta ja hänen nimiinsä. Tällöin tarvittavat vakuudet sekä jaksoerittely osoitetaan edustajalle. (Tulli 2020 h.) Seuraavassa taulukossa on vielä tiivistettynä vastuun jakautuminen eri edustusmuodoissa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Edustusmuotojen vastuunjako. (Tulli 2020 c, 2020 d, 2020 g, 2020 h.)

	Tulli-ilmoitus	Tullivelat	Jaksoerittely
Suora edustus	Huolintaliike tekee päämiehen nimiin.	Päämies vastaa.	Osoitetaan päämiehelle.
Välillinen edustus	Huolintaliike tekee omiin nimiin.	Päämies ja huolintaliike vastavat yhdessä, ensisijaisesti kuitenkin huolintaliike.	Osoitetaan huolintaliikkeelle.
Suora edustus ta- kaajan vastuulla	Huolintaliike tekee päämiehen nimiin.	Huolintaliike vastaa.	Osoitetaan huolintaliikkeelle.

3.3 Tavaroiden saapuminen yhteisöön

Suoraan kolmansista maista tuotavista tavaroista on ennen niiden saapumista Euroopan unionin alueelle annettava saapumisen yleisilmoitus tullille. Ilmoitus tapahtuu tullin AREX-turvatietojärjestelmän kautta. Tietojen avulla tullitarkistaa, että tavarat ovat sallittuja tuoda EU:n alueelle. Saapumisen yleisilmoituksen antamisesta on vastuussa kuljetusliike, mutta se voi käyttää myös edustajaa. (Melin 2011, 255; Tulli 2020 i.)

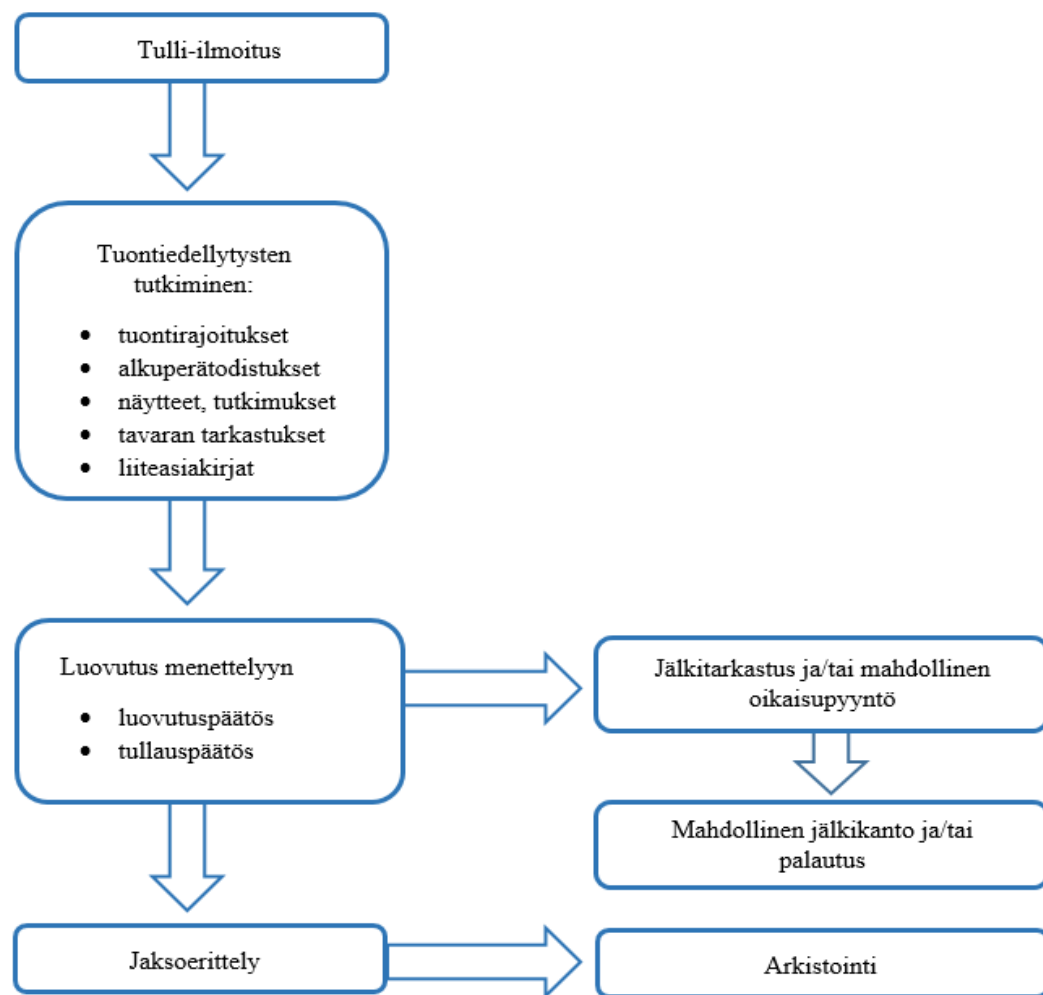
Jos tavarat saapuvat satamista tai lentokentiltä, jotka sijaitsevat EU:n alueella, annetaan niistä yleisilmoitus tullille. Yleisilmoitus on siis eri ilmoitusmuoto kuin saapumisen yleisilmoitus, mutta annetaan myös sähköisesti AREX-järjestelmän kautta tullille. Maantie- ja rautatiekuljetuksissa yleisilmoitusta ei anneta, vaan käytetään saapumisen yleisilmoitusta. Yleisilmoituksestakin vastuussa on kuljetusliike. (Melin 2011, 255.)

Saapumisen yleisilmoituksen tai yleisilmoituksen jälkeen on ilmoituksen antajalla vastuu antaa tavaroista myös saapumisen esittämisilmoitus tullille. Lento-, meri- ja rautatiekuljetuksissa ilmoitus annetaan sähköisesti, mutta maantiekuljetuksissa tavarat tulee esittää tullitoimipaikkaan ajoneuvon saavuttaessa rajalle. Tällöin esittämisen yhteydessä annetaan tullille kuljetukseen liittyvät asiakirjat sekä saapumisen yleisilmoituksen MRN-numero. (Melin 2011, 255; Tulli 2020 j.)

3.4 Tuonnin tullausprosessi

Kun jompikumpi yleisilmoitus on annettu, tavarat täytyvät tulliselvittää. Tuonnin yleisin tulliselvitysmuoto on asettaminen tullimenettelyyn. Muita vaihtoehtoja ovat siirtäminen vapaa-alueelle tai vapaavarastoon, jälleenvienti yhteisön tullialueelta, hävittäminen tullivalvonnassa tai luovuttaminen valtiolle. Vaihtoehtoisesti tavarat voidaan myös varastoida väliaikaisesti, mutta silloinkin ne täytyvät 90 päivän kuluessa varastoinnin alkamisesta asettaa johonkin tullimenettelyyn. Väliaikaisen varaston täytyy olla tullin hyväksymä. (Melin 2011, 255; Logistiikan Maailma 2020 e.)

Seuraavan sivun kuviossa 2 on esitetty tuonnin tulliselvitysprosessi, jota tarkastellaan tässä erityisesti huolintaliikkeen näkökulmasta. Tavara asetetaan tullimenettelyyn antamalla siitä tulli-ilmoitus. Tulli-ilmoituksella tarkoitetaan ilmoitusta, joka annetaan tullille, kun tavara on saapunut maahan ja se täytyy tullata. Tulli-ilmoitus on mahdollista antaa sanomailoituksena, tullin verkkosivuilla tuonti-ilmoituspalvelussa tai SAD-lomakkeella. Sanomailoituksessa tulli-ilmoitus tulee yrityksen oman järjestelmän kautta tullille. Tuonti-ilmoituspalvelu puolestaan on tullin verkkosivuilla toimiva palvelu, jota voi käyttää henkilö-, sekä yritysasiakkaat. SAD-lomakkeen (jota kutsutaan myös hallinnolliseksi yhtenäisasiakirjaksi) yritys täyttää itse, ja toimittaa sen tullitoimipisteeseen. SAD-lomakkeen käyttö on kuitenkin erittäin harvinaista, sillä tulli-ilmoitukset tehdään suurimmaksi osaksi vain sähköisesti. SAD-lomakkeen käyttäminen toimii oikeastaan enää vain varamenettelynä, jos esimerkiksi tullin järjestelmissä on häiriöitä tai käyttökatkoja. (Tulli 2020 k.)

Kuvio 2. Tuonnin tulliselvitysprosessi. (Melin 2011, 257.)

Asiakkaan käyttäessä huolintaliikettä edustajanaan, tekee huolintaliike tull ilmoituksen. Tulli-ilmoitus annetaan viimeistään 20 päivän kuluessa yleisilmoi tuksen antamisesta, paitsi merikuljetuksissa 45 päivän kuluessa. (Tulli 2020 k; Melin 2011, 256–258, 274; Hörkkö ym. 2010, 163–164.)

Mahdollisia tuonnin tullimenettelyjä ovat luovutus vapaaseen liikkeeseen, passi tus, tullivarastointi, sisäinen jalostus, ulkoinen jalostus, väliaikainen maahantuonti ja tietty käyttötarkoitus. Seuraavana selitetään menettelyt lyhyesti. Tavallisin me nettely on tavaroiden *luovutus vapaaseen liikkeeseen*, jolloin ne saavat unionista tuksen ja tullit kannetaan normaalisti. *Passitusmenettelyllä* puolestaan tarkoitetaan sitä, kun tullaamattomia tavaroita kuljetetaan tullivalvonnassa paikasta A paik kaan B. Esimerkiksi kun tavarat saapuvat kolmannesta maasta Suomeen Helsin-

kiin, mutta ne tulliselvitetään vasta toisessa määräpaikassa, ovat tavarat silloin passituksessa. (Tulli 2020 l, 2020 m, 2020 n.)

Tullivarastointi tarjoaa mahdollisuuden tavaroiden varastointiin silloin, kun niitä ei aiota tullata heti maahan tullessaan. Väliaikaisessa varastossa tavarat saavat olla 90 päivää, mutta tullivarastoinnissa aikaa ei ole rajoitettu. Tullivarastointiin tarvitsee tullin luvan. *Sisäisessä jalostuksessa* tavaroita tuodaan kolmannelta maasta esimerkiksi korjattaviksi, ja käänteisesti, *ulkoisessa jalostuksessa* unionitavaroita puolestaan viedään väliaikaisesti kolmanteen maahan esimerkiksi korjattaviksi. (Tulli 2020 o, 2020 p, 2020 q.)

Väliaikaisessa maahantuonnissa tavaroita tuodaan unioniin tietyksi ajaksi ja tiettyyn, laissa säädettyyn, tarkoitukseen. Määräajan jälkeen tavarat viedään samassa kunnossa pois unionista. Ja lopuksi, *tietyn käyttötarkoituksen* menettelyssä kolmansien maiden tavarat voivat saada edullisemmän tullikohtelun, kun ne luovutetaan unionissa vapaaseen liikkeeseen ja tiettyyn käyttötarkoitukseen. Tähän oikeutetut tavarat ovat lueteltuna tullin sivuilla. (Tulli 2020 r, 2020 s.)

3.4.1 Tulli-ilmoituksen asiakirjat

Huolintaliike tekee tulli-ilmoituksen asiakkaalta sekä rahdinkuljettajalta saatujen asiakirjojen perusteella, joita ovat ainakin saapumisilmoitus, kauppalasku, pakkaalista, mahdolliset alkuperätodistukset ja muut mahdolliset asiakirjat kuten luvat ja lisenssit. (Logistiikan Maailma 2020 f.)

Kun tavara on saapunut maahan, rahdinkuljettaja lähettää siitä saapumisilmoituksen tavaranhaltijalle, joka on useimmiten tavarantoimittaja. Maahantuojalla voi valtuuttaa tavarantoimituksen huolintaliikkeelle, jolloin saapumisilmoitus lähetetään huolintaliikkeelle. Tässä tapauksessa tarvitaan myös valtakirja maahantuojalta siitä, että tavara voidaan luovuttaa huolintaliikkeelle. Saapumisilmoitus sisältää tullauksen kannalta tärkeitä tietoja liittyen tavarantoimitukseen. (Hörkkö ym. 2010, 245.)

Kauppalasku on *sopimus myyjän ja ostajan välillä toimitettavasta tavarasta*. Kauppalaskulla tulee olla myyjän ja ostajan nimi ja kotipaikka, kauppalaskun päi-

vämäärä, tavarán nimitys, lukumäärä, laji, bruttopaino ja hinta sekä lähetyksen toimitus- ja maksuehdot. Kauppalaskulla on kaikki oleelliset tiedot tullauksen kannalta. Lisäksi se tarjoaa tietoa niin tulliviranomaisille kuin tavarán kuljettajallekin ja on siten yksi ulkomaankaupan tärkeimmistä asiakirjoista. Pakkalista on usein kauppalaskun liitteenä, joka muistuttaa kauppalaskua, mutta siitä puuttuu hintaerittelyt. Pakkalistasta selviää usein tarkemmin *tavarakohtaiset brutto- ja nettopainot*. Pakkalista on hyödyllinen, mutta ei pakollinen. (Melin 2011, 89, 92–93, 110.)

Alkuperätodistukset ilmoitetaan tulli-ilmoituksella, mikäli tavara ja sen alkuperä oikeuttavat johonkin tullietuuteen tai tullittomaan kohteluun. Alkuperätodistukset perustuvat EU:n ja kolmansien maiden välisiin tullietuus sopimuksiin ja -järjestelyihin, joissa on sovittu alkuperätuotteista. Alkuperätodistus voi olla muun muassa EUR.1, A.TR., Form A (GSP) -todistus tai kauppalaskuilmoitus. EUR.1-todistusta käytetään *EU:n vapaakauppa- ja vastaaviin muihin tullietuus sopimuksiin*, kuten esimerkiksi ETA-maiden kaupankäynnissä. A.TR. -todistusta käytetään *EU:n ja Turkin välisessä kaupankäynnissä*, jolla todistetaan tavaroiden olevan vapaassa liikkeessä. A.TR. ei siis todista tavarán alkuperää. Form A eli GSP-todistusta käytetään *kaupankäynnissä kehitysmaiden kanssa*, kun tavarat ovat matkalla unioniin. Kauppalaskuilmoitus on *viejän antama ilmoitus kauppalaskussa*. Jos viejä ei ole valtuutettu viejä, niin ilmoituksen voi antaa vain enintään 6000 euron arvoiselle lähetykselle. Valtuutetun viejän asemaa voi hakea tullilta. (Melin 2011, 97–99; Tulli 2019 a.)

3.4.2 Tuontirajoitukset ja luvat

Tulli-ilmoituksen antamista varten selvitetään myös tavaroiden tullinimikkeet ja liittyykö niihin tuontirajoituksia, tai tarvitseeko niiden tuontiin muita asiakirjoja kuten lupia, terveystodistuksia ja/tai lisenssejä. Mahdolliset rajoitukset ja lupien tarpeellisuudet tulevat selvittää jo ennen tavaroiden maahantuontia. (Hörkkö ym. 2010, 163–164.)

Tuontirajoitukset keskittyvät pääosin aseiden, kasvien, elintarvikkeiden, jätteiden ja lääkkeiden maahantuontiin. Rajoitukset voivat kieltää tuonnin täysin, tai ky-

seessä voi olla myös tuontikiintiö, jolloin tavaran tuontimääriä on rajoitettu. Jos tuontimäärää on rajoitettu, tuontilupa on ilmoitettava tulli-ilmoituksella. (Tulli 2020 t; Melin 2011, 274.)

3.4.3 Luovutus menettelyyn

Kun tulli-ilmoitus on annettu, eikä tulli havaitse virheitä tai tee tarkastuksia asiakirjoihin tai tavaroihin liittyen, huolintaliike saa tullilta sähköisesti tullaus- ja luovutus päätöksen. Kun päätökset ovat tulleet, tavara on silloin luovutettu vapaaseen liikkeeseen ja sen saa purkaa vastaanottajalle. (Hörkkö ym. 2010, 164.) Mikäli tulli-ilmoituksella on jostain syystä tapahtunut virhe, huolintaliike voi hakea siihen oikaisu- tai mitätöintipyyntöä tullilta asiakkaan puolesta (Logistiikan Maailma 2020 f).

3.4.4 Jaksoerittely ja arkistointivelvollisuus

Tullaus- ja luovutus päätöksen jälkeen tullimaksut menevät jaksoerittelyyn, johon kertyvät yhden viikon aikana luovutettujen tavaroiden tullimaksut (Tulli 2020 f). Tämän luvun toisessa kappaleessa (3.2) käytiin läpi, milloin jaksoerittely osoitetaan huolintaliikkeelle ja milloin päämiehelle. Päätöksien jälkeen seuraa myös niiden arkistointi. Tullauspäätös, luovutus päätös, kauppalasku, alkuperätodistukset alkuperäisinä kappaleina sekä muut mahdolliset liiteasiakirjat ovat arkistoitava kyseisessä järjestyksessä, eli tullauspäätös päällimmäisenä. (Hörkkö ym. 2010, 164.)

Edustusmuodosta riippuen joko asiakas tai huolintaliike on vastuussa arkistoinnista. Huolintaliike on vastuussa omiin nimiin tehtyjen tulli-ilmoitusten arkistoinneista, mutta myös suorassa edustuksessa ja suorassa edustuksessa takaajan vastuulla asiakas voi siirtää arkistointivastuun huolintaliikkeelle toimeksiantona. Arkistointinippu on lähetettävä tullille kuukausittain, tai vaihtoehtoisesti huolintaliike voi hakea itsearkistoijaksi, jolloin huolintaliike arkistoi asiakirjat vastaavalla tavalla itse. Tällöin asiakirjojen tulee olla helposti saatavilla. (Hörkkö ym. 2010, 164.)

4 SISÄISEN JALOSTUKSEN TUONTIPROSESSI

Tässä luvussa käydään läpi mitä sisäinen jalostus tarkoittaa ja milloin sitä käytetään. Tarkastellaan myös sisäistä jalostusta prosessina, mitä se pitää sisällään ja miten menettely täytyy päättää.

4.1 Yleistä sisäisestä jalostuksesta

Sisäinen jalostus on tullimenettely, jossa kolmansista maista eli Euroopan unionin ulkopuolelta tuodaan sen alueelle tavaroita esimerkiksi korjattaviksi, valmistettaviksi, kunnostettaviksi tai muutoin käsiteltäviksi. Kun tavarat asetetaan sisäisen jalostuksen menettelyyn, niistä ei tällöin makseta tuontitulleja, arvonlisä- tai valmisteveroja eikä polkumyyntitulleja. Tuontitullit ja verot tulevat sen sijaan maksettaviksi vasta sisäisen jalostuksen päättämivaiheessa. (Tulli 2018 a.)

Sisäiseen jalostukseen asetettaviin tavaroihin ei myöskään sovelleta kauppapoliittisia toimenpiteitä, ellei niissä kielletä tavaroiden saapuminen Euroopan unionin tullialueelle tai poistuminen sieltä. Kauppapoliittisilla toimenpiteillä tarkoitetaan EU-maiden yhteiseen kauppapoliittikkaan perustuvia tuontikieltoja, tuonnin määrään liittyviä rajoituksia sekä suoja- ja valvontatoimenpiteitä tuonnin turvaamiseksi. (Tulli 2018 a, 2020 k.)

Sisäisen jalostuksen menettelyllä pyritään helpottamaan erityisesti teollisten yritysten vientiä. Tarkoituksena on, ettei tullimaksuista aiheudu hankaluuksia vientiteollisuudelle silloin, kun raaka-aineet on hankittava kolmansista maista. Sisäiselle jalostukselle on tiettyjä taloudellisia edellytyksiä, joiden tarkoituksena on turvata niiden tuottajien edut, jotka toimivat Euroopan yhteisössä. Menetelmä on käytettävissä vain, jos nämä taloudelliset edellytykset täyttyvät. (Logistiikan Maailma 2020 e.)

4.2 Sisäisen jalostuksen lupa

Sisäisen jalostuksen menettelyn käyttämiseen tarvitaan lupa, jonka myöntämiseksi tietyt perusteet sisäiselle jalostukselle tulee täyttyä. Henkilön asuinpaikka täytyy sijaita Euroopan unionin tullialueella. Lupa voidaan myöntää myös yritykselle,

jolloin sen kotipaikka, hallinnollinen päätoimipiste tai pysyvä toimipiste täytyy sijaita Euroopan unionin tullialueella. Joissain tietyissä poikkeustilanteissa lupa voidaan myöntää myös Euroopan unionin tullialueen ulkopuolella asuvalle yksityishenkilölle, mikäli tapahtumalla ei ole kovin suurta taloudellista merkittävyyttä. Jalostetuista tuotteista täytyy olla tunnistettavissa tuotteet, jotka alun perin tuotiin jalostettaviksi. Usein kirjanpidollinen tunnistaminen riittää todisteeksi. Jalostustoiminnasta ei saa aiheutua harmia yhteisössä oleville yrityksille. (Tulli 2018 b; Logistiikan Maaailma 2020 e.)

Luvan myöntämiseksi yrityksen tai yksityishenkilön taloudellinen tilanne tulee olla tarpeeksi vakaa, sillä luvanhakijan täytyy antaa viitemääräinen vakuus niistä tuontitulleista jotka menettelyyn asettamisvaiheessa jäävät maksamatta. Luvanhakija ei saa myöskään olla syyllistynyt tulli- tai verolainsäädäntöön liittyviin rikkeisiin. (Tulli 2020 s.)

Lupaa sisäiseen jalostukseen voi hakea tullilta kahdella eri tavalla. Lupaa voi hakea ennakkoon *tavanomaisena lupamenettelynä* eli kirjallisena, tai lupa voidaan myöntää myös tull ilmoituksen perusteella, jolloin puhutaan *yksinkertaistetusta lupamenettelystä*. Lainsäädäntö kuitenkin määrää, milloin lupa voidaan myöntää tull ilmoituksen perusteella. Seuraavissa kappaleissa esitetään lyhyesti nämä molemmat lupamenettelyt. (Tulli 2018 b.)

4.2.1 Tavanomainen lupamenettely

Tavanomaista lupaa haetaan yleensä silloin, kun sisäisen jalostuksen menettelyä käytetään useammin kuin vain muutaman kerran vuodessa. Tällöin on helpompaa hakea tavanomainen lupa, kuin että hakisi luvan joka kerta tull ilmoituksen perusteella. On myös tiettyjä tilanteita, joissa tavanomainen lupa on ainut mahdollisuus sisäisen jalostuksen menettelyyn. Esimerkiksi jos tull ilmoitus annetaan yksinkertaistettuna ilmoituksena (tarkoitetaan, että ilmoitus annetaan epätäydellisenä, mikäli siitä puuttuu joitain tietoja tai asiakirjoja, ja täydentävä ilmoitus annetaan jälkepäin), tällöin voidaan käyttää vain tavanomaista lupamenettelyä. Myös jos lupa koskee useampaa kuin yhtä jäsenvaltiota, niin se tulee hakea tavanomaisena. Tavanomainen lupa myönnetään enintään viideksi vuodeksi, ellei kyse ole tietyn-

laisista sensitiivisistä maanviljelystuotteista, jolloin luvan saa enintään kolmeksi vuodeksi. Sensitiivisillä maanviljelystuotteilla tarkoitetaan tullikoodeksin soveltamisasetuksen liitteessä 71-02 kuvattuja tuotteita. (Tulli 2018 b.)

4.2.2 Tulli-ilmoituksella haettava lupa

Sisäisen jalostuksen luvan hakeminen tulli-ilmoituksen perusteella, eli yksinkertaistettu lupamenettely, on vaihtoehtoinen menettely tavanomaiselle lupahakemukselle. Lupa määräytyy tulli-ilmoituksella annettavilla *lisätietokodeilla*, jotka ovat listattuna taulukossa 2. Tämän lisäksi hakijan on täytettävä lyhyt hakemuslomake, joka on löydettävissä tullin sivuilta. Lupa on mahdollista hakea tulli-ilmoituksen perusteella silloin, kun tavarat eivät ole edellisessä kappaleessa mainittuja maanviljelystuotteita ja kun jokin lupahakemuksella mainituista taloudellisista edellytyksistä täyttyy. Yksinkertaistetun luvan myöntämiseksi menettelyyn asettava ja sen päättävä, sekä sitä valvova tulli täytyy sijaita Suomessa. Luvan saa voimaan yksinkertaistetussa lupamenettelyssä vain siksi hetkeksi, kun tavarat luovutetaan sisäisen jalostuksen menettelyyn. Lupa myönnetään ainoastaan tavaraerälle, joka sillä tulli-ilmoituksella on ilmoitettu. (Tulli 2018 b.)

Taulukko 2. Tulli-ilmoituksella mainittavat lisätietokoodit yksinkertaistetussa lupamenettelyssä. (Tulli 2018 a.)

Koodi	Selitys
XBH	Sisäisen jalostuksen menettelyn päättämisen määräaika
XAA	Valvova tulli (tullitoimipaikka, joka valvoo menettelyä)
XBJ	Tullitoimipaikka, joka päättää menettelyn
XAC	Jalostuksen suorituspaikka tai -paikat
XBN	Jalostuksen luonne (mitä tavaralle tehdään, jotta saadaan aikaiseksi jalostetut tuotteet)
XBO	Arvioitu tuotto (paljonko tuotetaan jalostettuja tuotteita)

XBP	Jalostettujen tuotteiden kuvaus ja tullinimike
XBQ	Jalostettujen tuotteiden tunnistusmenetelmä (mistä tunnistetaan, että jalostuksessa on käytetty alun perin kyseessä olevia tavaroita)

4.3 Jalostustoiminnan määrittely

Kun tavarat ovat asetettu sisäisen jalostuksen menettelyyn, eli kun niistä on annettu tulli-ilmoitus, voidaan aloittaa tavaroiden jalostustoiminta. Jalostustoiminta on sallittua siinä paikassa, joka on luvassa myönnetty. Jalostustoiminta tapahtuu yleisimmin sen suorittajan omissa tiloissa, mutta se voi olla mikä tahansa luvassa mainittu paikka, kuten tulli- tai vapaavarasto. Jalostustoiminta voi tarkoittaa esimerkiksi:

- tavaroiden käsittelemistä, kuten niiden asennusta ja kokoonpanoa
- tavaroiden valmistusta
- tavaroiden korjaamista, entisöintiä tai kunnostamista
- tavaroiden hävittämistä (ilman, että niistä syntyy jätettä)
- tavaroiden sovitusta muihin tavaroihin. (Hörkkö ym. 2010, 138; Tulli 2018 b.)

Jalostustoiminnasta voi syntyä pääasiallisia jalostettuja tuotteita, sekä toissijaisia jalostettuja tuotteita (Rehula 2020). Pääasiallisesti jalostettuja tuotteita ovat ne tavarat, joidenka valmistusta varten lupa sisäisen jalostuksen menettelyyn haetaan. Toissijaisilla jalostetuilla tuotteilla puolestaan tarkoitetaan sivutuotteita, jotka syntyvät väistämättä jalostustoiminnan tuloksena. (Tulli 2018 b.)

4.4 Sisäisen jalostuksen hävikki, jäte ja romu

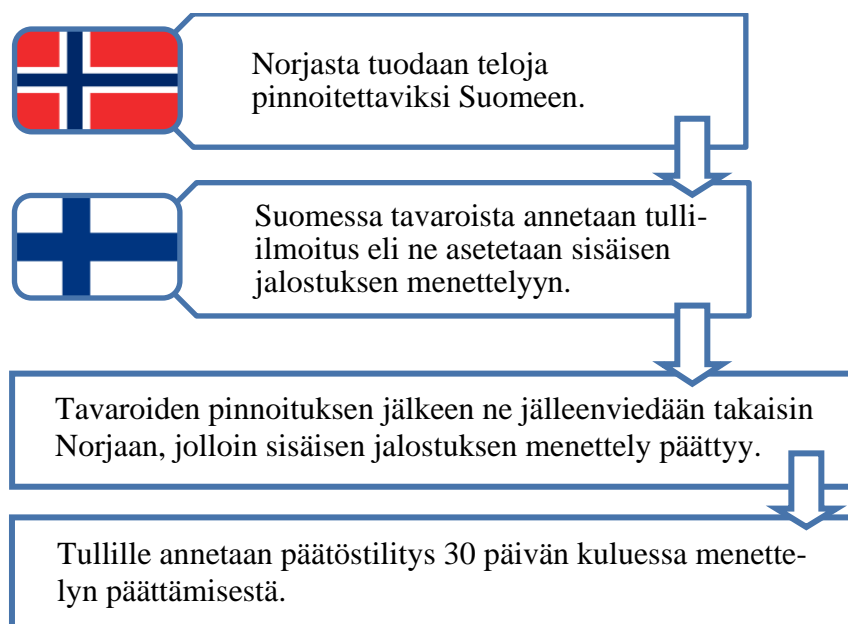
Joskus sisäisessä jalostuksessa voi myös syntyä hävikkiä. Puhutaan kahdesta eri hävikistä, luonnollisesta hävikistä ja hävikistä. Hävikillä tarkoitetaan sitä osuutta tavaroista, joka voi jalostustoiminnan aikana esimerkiksi haihtua, kuivua tai liueta pois. Luonnollisella hävikillä puolestaan tarkoitetaan todettua hävikkiä siinä vai-

heessa, kun tavarat ovat tuotu maahan, ja joka johtuu tavarantoiminnan luonteenomaisista syistä. Syyt täytyvät olla todistettavissa, jolloin varmistetaan, että hävikki ei ole syntynyt huolimattomuudesta tai vilpillisyydestä esimerkiksi tavarantoiminnan kuljetuksen tai varastoinnin aikana. (Hörkkö ym. 2010, 139.)

Menettelyyn asetettujen tavaroiden valmistuksessa tai käsittelyssä voi joissain tilanteissa syntyä myös jätettä ja/tai romua. Sitä ei kuitenkaan saa hävittää miten haluaa, vaan jäte ja romukin täytyy silloin asettaa tullimenettelyyn. (Rehula 2020.)

4.5 Sisäisen jalostuksen muodot

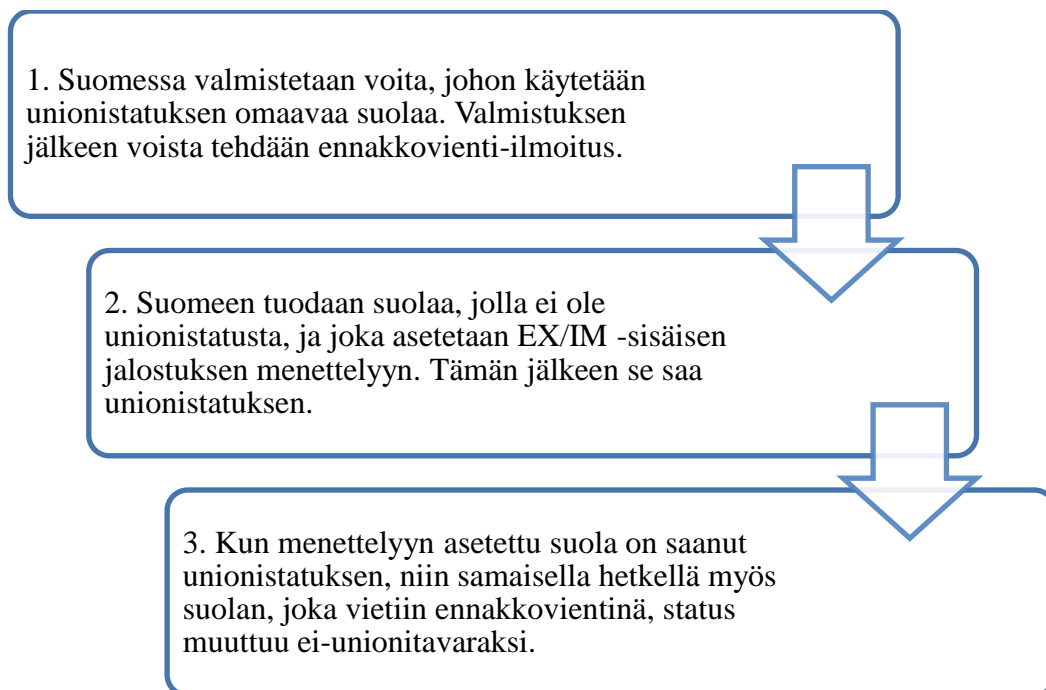
Sisäiselle jalostukselle on kaksi eri muotoa, IM/EX ja EX/IM, joista ensimmäinen on tavallisimmin käytetty. Tässä muodossa jalostettavaksi tulevat tavarat tuodaan ensin maahan ja *jalostustoiminnon valmistuttua viedään takaisin tai luovutetaan vapaaseen liikkeeseen EU:n sisällä*. Lupa voidaan hakea tavanomaisena tai yksinkertaistettuna. Alla olevassa kuviossa on esitetty esimerkki IM/EX -muotona tapahtuvasta sisäisestä jalostuksesta (Kuvio 3). (Tulli 2018 b.)

Kuvio 3. Sisäinen jalostus IM/EX. (Tulli 2018 b.)

Toista sisäisen jalostuksen muotoa, EX/IM käytetään, kun sisäinen jalostus tapahtuu *ennakkovientinä*. Tämä tarkoittaa sitä, että jalostustoiminnassa käytetään vas-

taavia tavaroita, joista sitten annetaan ennakkovienti-ilmoitus. Kun nämä vastaavista tavaroista jalostetut tuotteet viedään maasta, saavat sisäisen jalostuksen menettelyyn asetettavat tuotteet puolestaan tuontioikeuden. Vastaavilla tavaroilla tarkoitetaan tavaroita, joilla on jo unionistatus ja jotka korvaavat jalostustoiminnassa menettelyyn asetetut tavarat. Vastaavia tavaroita käytetään siis niiden sijaan. Seuraavassa kuviossa on esimerkki EX/IM -jalostusmenettelystä (Kuvio 4). (Tulli 2018 b.)

Kuvio 4. Sisäinen jalostus EX/IM. (Tulli 2018 b.)

Seuraavassa kappaleessa selitetään INF-järjestelmästä, jota täytyy käyttää sisäisen jalostuksen EX/IM -muodossa ja tietyissä tapauksissa myös IM/EX -muodon kanssa.

4.6 Sähköinen INF-järjestelmä

Sähköinen INF-järjestelmä otettiin EU:n jäsenmaiden käyttöön 1.6.2020. Suomessa järjestelmä on tulossa käyttöön lokakuussa 2020. Tähän mennessä jalostusmenettelyssä on ollut käytössä INF-lomakkeet (INF1, INF5, INF9 ja INF2), joita tarvitaan tietyissä tilanteissa sisäisen ja ulkoisen jalostuksen menettelyissä. Sähköisen INF-järjestelmän tarkoitus on korvata paperilomakkeet. (Rehula 2020.)

INF1-lomake vaaditaan sisäisen jalostuksen IM/EX -muodossa silloin, kun jalostustoiminnassa on mukana useampi jäsenvaltio, tai, kun menettelyyn asetetuista tavaroista tarvitsee siirtää tietoa tulliviranomaisten kesken liittyen esimerkiksi kauppapoliittisiin toimenpiteisiin tai tuontitullien määriin. INF5-lomaketta käytetään EX/IM -muodossa, kun menettelyssä käytetään vastaavia tavaroita ennakkovientiä varten, kuten aiemmin esitetty kuviossa 5. INF9-lomaketta puolestaan käytetään IM/EX -muodossa, jos halutaan siirtää menettelyyn asetettuja tavaroita toiselle toimijalle, kuitenkin menettelyä päättämättä. INF2-lomake on ulkoista jalostusta varten. (Tulli 2016.)

Vaaditut tiedot ovat annettava INF-järjestelmään jo ennen tavaroiden asettamista sisäisen jalostuksen menettelyyn. Järjestelmä luo tietoja vastaan INF-numeron, joka sitten ilmoitetaan tulli-ilmoituksella. Sisäisessä jalostuksessa INF-järjestelmää tulee siis käyttää aina silloin, kun IM/EX -muodossa menettelyyn osallistuu useampi jäsenvaltio tai, kun jalostustoiminta alkaa viennillä, eli kun kyseessä on EX/IM -muodossa tapahtuva jalostus. Näissä tapauksissa, kun menettelyyn käyttö vaatii tietojen ilmoittamisen INF-järjestelmään, voidaan sisäisen jalostuksen lupaa hakea vain tavanomaisena, eli yksinkertaistettu lupamenettely ei silloin ole mahdollinen. (Rehula 2020.)

4.7 Sisäisen jalostuksen päättäminen

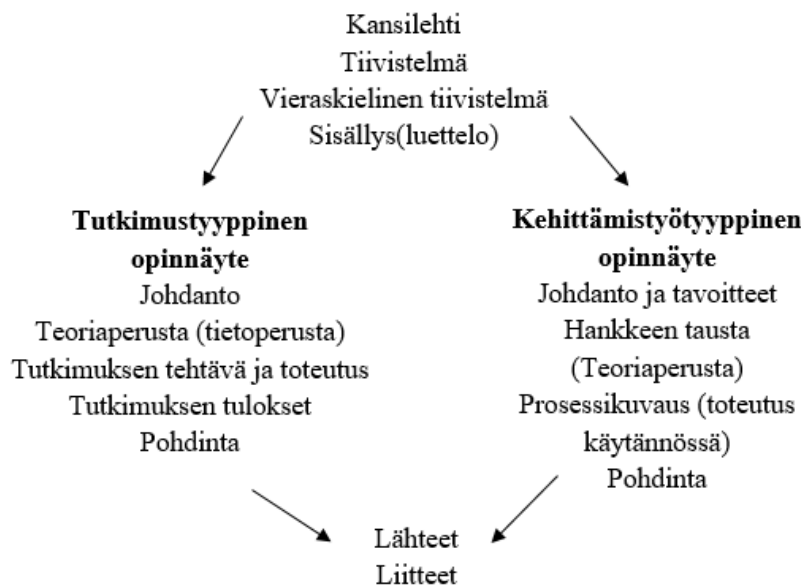
Tullin myöntämässä sisäisen jalostuksen luvassa on annettu määräaika, johon mennessä menettely on päätettävä. Menettelyn voi päättää esimerkiksi jälleenviemällä jalostetut tuotteet, luovuttamalla ne vapaaseen liikkeeseen yhteisön tullialueella, asettamalla ne passitusmenettelyyn tai tullivarastointiin. Mikä vaan hyväksytty tullimenettely on mahdollinen sisäisen jalostuksen päättämiseen. Kun menettelyn päättämisen määräaika on umpeutunut, on tullille annettava päätöstilitys 30 päivän sisällä. Kun päätöstilitys on tehty ja se on täyttänyt tullin vaatimukset, tulli palauttaa menettelyn asettamisvaiheessa annetun tullivakuuden. Tullivelkaa kertyy, mikäli päätöstilitys jätetään antamatta tai se annetaan liian myöhässä. Menettely on lopullisesti päättynyt vasta silloin, kun tavarat ovat saaneet seuraavan tullimenettelyn ja kun päätöstilitys on annettu tullille. (Tulli 2018 b.)

Menettelyn päättämisen määräaika on mahdollista myös pidentää, jos tavaroiden jalostusta tai muuta toimenpidettä ei olekaan vielä suoritettu loppuun. Määräajan pidennystä haetaan tullin sivuilta löytyvällä lomakkeella (lomake 975s) tai vaihtoehtoisesti vapaamuotoisella hakemuksella. Pidennystä on haettava ennen kuin määräaika umpeutuu. Päätöstilityksen sekä mahdollisen määräajan pidennyksen hakemuslomakkeen voi toimittaa valvovalle tullille sähköpostitse tai postitse. (Tulli 2018 b.)

5 KEHITTÄMISPROSESSIN KUVAUS

Tässä luvussa kerrotaan kehittämishankkeen luonteesta opinnäytetyönä ja miten se eroaa tutkimustyyppisestä opinnäytetyöstä. Luvussa kuvaillaan myös tämän kehittämishankkeen suunnittelua ja toteutusta.

Kehittämishankkeella ja tutkimuksena toteutettavalla opinnäytetyöllä on paljon yhteneväisyyksiä, mutta myös jonkin verran eroavia seikkoja. Kehittämishanke lähtee liikkeelle tietyistä asiasta tai ilmiöstä, jota tähdätään parantamaan kehittämisen tai muutoksen myötä. Tutkimuksena toteutettavassa opinnäytetyössä asian tai ilmiön tilalla on usein ongelma tai kysymys, jota lähdetään tutkimaan. Kehittämishanke pohjautuu aina käytäntöön. Kehittämishankkeen aihe syntyy yleensä opinnäytetyön kirjoittajan työelämästä, kuten harjoittelupaikasta. (Kananen 2012, 13.) Seuraavasta Hakalan (2004, 119) muotoilemasta kuviosta ilmenee hyvin kehittämishankkeen ja tutkimustyyppisen työn yhteneväisyydet ja eroavaisuudet (Kuvio 5).

Kuvio 5. Kehittämistyön ja tutkimistyön yhteneväisyydet ja eroavaisuudet. (Hakala 2004, 119.)

Kehittämishanke on yleensä jokin käytännöllinen toteutus. Se voi olla esimerkiksi sähköinen opas, liiketoimintasuunnitelma, tuotekehitys tai kokonaan uusi tuote. Kehittämishankkeen suunnittelu ja toteuttaminen vaativat myös oman aikansa te-

kijältään, siksi kehittämistyötyyppinen opinnäytetyö voi usein olla lyhyempi teoriaosuudeltaan kuin tutkimuksena toteutettava opinnäytetyö. (Hakala 2004, 120.)

Seuraavasta kuviosta, joka on koottu Hakalan (2004, 168) esimerkistä, selviää vielä tarkemmin tällaisena käytännöllisenä toteutuksena (esimerkiksi oppaana) laadittavan opinnäytetyön rakenne (Kuvio 6):

Taustaosa	johdanto
	tavoite, mihin ja miten laadittavaa materiaalia käytetään, perustelut
Selosteosa	materiaalin (teoreettinen ja käytännön) perusta eli viitekehys
	materiaalin tuottamisen vaiheet, suunnitteluprosessi
Arviointiosa	tuotetun materiaalin arviointia, mahdolliset käyttökokemukset
	yhteenveto, johtopäätökset, kehitysehdotuksia, pohdinta
Täydennysosa	lähteet
	liitteet: varsinainen ohjekirja

Kuvio 6. Esimerkki käytännöllisenä toteutuksena laadittavasta opinnäytetyöstä. (Hakala 2004, 168.)

Kehittämishanketta voidaan luonnehtia prosessiksi, sillä se alkaa suunnittelusta ja päättyy yleensä jonkin asian toteuttamiseen. Prosessi on toimintatapa, josta on tunnistettavissa selvä alku ja loppu ja joka tähtää jonkin tuotoksen syntymiseen (Jyväskylän yliopisto 2020). Yllä esitetystä Hakalan esimerkistä kootusta kuviosta ilmeneekin kehittämishankkeen prosessimaisuus. Ensin kuvaillaan tavoite, jossa ilmenee mihin ilmiöön kaivataan kehitystä, jonka jälkeen paneudutaan ilmiöön paremmin teoreettisen viitekehysten avulla ja kuvataan kehittämistyön vaiheet ja suunnittelu. Lopuksi arvioidaan ja mahdollisesti testataan tuotosta.

5.1 Kehittämishankkeen suunnittelu ja toteutus

Kehittämishankkeen suunnittelu alkaa kehitettävään asiaan perehtymisellä. Selvitetään, mitä asiasta on jo aiemmin kirjoitettu, jolloin puhutaan kirjallisuuskatsauk-

sesta. Kirjallisuuskatsauksen pohjalta luodaan teoreettinen viitekehys. (Kananen 2012, 47.)

Tämän kehittämishankkeen suunnittelussa etsittiin tietoa erityisesti huolinnasta, tuontitullauksesta ja sisäisestä jalostuksesta. Kirjallisuuskatsaus näihin aiheisiin oli olennaista, sillä opas luotiin huolintaliikkeelle ja se käsittelee sisäistä jalostusta, joka puolestaan on yksi tapa tuontitullata tavara. Huolinta-ala ja tullaustoiminta ovat muuttuneet merkittävästi vuosien varrella. Siksi oli tärkeää etsiä ajankohtaisia lähteitä. Työssä on hyödynnetty suurimmaksi osaksi sähköisiä lähteitä, sillä yleensä näin löytää tuoreimman tiedon. Tullin verkkosivut olivat merkittävä lähde, sillä tulli-ilmoitukset annetaan tullille ja ne saa perustansa tullilainsäädännöstä. Sivuilla on myös koottuna, mitä eri tietoja kunkin tullimenettelyn tulli-ilmoituksilla on annettava.

Oppaan suunnittelussa ilmeni, että oppaassa on välttämätöntä hyödyntää kuvakaappauksia järjestelmästä, koska ilmoituksen tekeminen etenee kohdittain. Suunnitteluvaiheessa koottiin Word-tiedostoon ensin pelkät kuvakaappaukset. Kuvakaappausten avulla onnistui täydennettävien kohtien merkitseminen ja numeroiminen. Kohdat merkittiin punaisin nuolin ja laatikoin, jotta ne erottuisivat hyvin kuvakaappauksista.

5.2 Kvalitatiivinen tutkimus kehittämistyön arvioimiseksi

Kehittämistyön eli oppaan arvioimiseksi hyödynnettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Laadullisen tutkimuksen avulla pyritään ilmiön syvällisempään ymmärtämiseen (Kananen 2015, 70–71). Vaikka tätä opinnäytetyötä ei toteutettu tutkimustyyppisenä työnä, oli suotavaa hyödyntää laadullista tutkimusmenetelmää, jotta oppaan käytännöllisyyttä ja toimivuutta voisi arvioida. Kuten ylempänä jo todettiin, tuotetun työn arviointi on yksi kehittämisprosessin vaiheista ja tällä tavoin myös ilmiön syvempää ymmärtämistä.

Aineistonkeruumenetelmänä oppaan arvioinnissa toimi sähköpostihaastattelu, koska sen katsottiin olevan parhain vaihtoehto vallitsevan COVID-19 tilanteen vuoksi. Koska opinnäytetyötä ei toteutettu varsinaisena tutkimuksena, ei laaja ky-

selylomake haastatteluja varten ollut tarpeellinen. Sähköpostihaastatteluilla pyrittiin saamaan kehittämisehdotuksia sekä palautetta oppaan käytännöllisyydestä. Haastateltavina toimi toimeksiantajayrityksestä kaksi kollegaa, joille lähetettiin opas sähköpostitse. Molemmat ovat työskennelleet yrityksessä jo useamman vuoden ajan. Toinen haastateltavista on päivittäin tekemisissä tuontitullausten parissa, toinen harvemmin, mutta on kuitenkin hyvin perehtynyt tullauksiin.

Sähköpostiviestissä heiltä kysyttiin vapaamuotoisesti mielipidettä oppaan käytännöllisyydestä (esimerkiksi uutta työntekijää ajatellen) sekä mahdollisia kehittämisehdotuksia. Tällä tavoin haastateltavat saivat rauhassa tutustua oppaan sisältöön, ja sen jälkeen kirjata paluuviestillä mielipiteet ja kehittämisehdotukset. Kehittämisehdotuksiin vastaamalla saatiin aikaan jatkokeskustelua oppaan kehittämisestä. Sähköpostihaastattelu onkin vastavuoroinen sähköpostitse tapahtuva viestitys, eikä vain yksi kyselyviesti (Kananen 2012, 152–153).

Tässä kehittämistyössä esiintyy lisäksi osallistuvaa havainnointia, joka on myös laadullinen tutkimusmenetelmä. Osallistuvalla havainnoinnilla tarkoitetaan sitä, kun tutkija on fyysisesti mukana tutkimustilanteessa, eli kun hän itse osallistuu toimintaan. (Kananen 2012, 95.) Koska tulli-ilmoitusten antaminen kuuluu päivittäiseen työnkuvaani toimeksiantajayrityksessä, eli käytän päivittäin oppaassa esiintyvää järjestelmää, voidaan puhua osallistuvasta havainnoinnista. Olen kirjannut työni ohella muun muassa muistiinpanoja tulli-ilmoitukselle täydennettävistä tiedoista, sekä merkintöjä mihin kohtiin tietoja tulee täyttää. Muistiinpanojen kirjaus onkin yksi havainnoinnin dokumentointitavoista (Jyväskylän yliopisto 2015). Osallistuvan havainnoinnin kautta kertynyt käyttökokemus toimii sekkin osana oppaan toimivuuden arvioinnissa.

6 KEHITTÄMISHANKKEEN TULOS

Kehittämishankkeen tuloksena valmistui 16-sivuinen opas sisäisen jalostuksen tuontitullausilmoituksen tekemiseen (Liite 1). Oppaassa on ensin kuvattu ohjeet tavanomaiselle ja yksinkertaistetulle lupamenettelylle, sivuilla 45–57. Koska esiintyy myös tilanteita, jolloin tullivarastoinnissa oleva tavara halutaan asettaa sisäiseen jalostukseen, on tähänkin koottu ohjeet oppaan sivulla 58. Näistä kolmesta oli tarpeellista tehdä erilliset ohjeet, sillä jokaista esiintyy toimeksiantajayrityksen tullaustoiminnassa.

Järjestelmässä on tietyt ”sivut”, joiden mukaan edetään tulli-ilmoitusta annettaessa. Näitä ovat ”Perustiedot”, ”Tulo- ja menotiedot”, ”Tullaus” ja ”Tavarat”. Opas on koottu näiden sivujen mukaan, jonka vuoksi jokaisesta sivusta on kuvakaappaus. Kuvien yläpuolella on selitetty lyhyesti, mitä tietoja kyseenomaiselle sivulle täytetään. Kuvien alle puolestaan on kirjoitettu numerojärjestyksineen ohjeet täydennettävillä tiedoilla. Kuvakaappauksia on muokattu ensin kuvankäsittelyohjelmassa siten, että salassa pidettävien tietojen päälle on keksitty kuvitteelliset tiedot.

Opas on tehty mielessä pitäen erityisesti uutta työntekijää, joka ei ole aiemmin työskennellyt tulli-ilmoitusten parissa. Siksi ilmoituksen antamiseen liittyviä käsitteitä on pyritty avaamaan lukijalle mahdollisimman selkeästi ja ne on kursivoitu, jotta ne erottuisivat muun tekstin joukosta paremmin.

Opinnäytetyön teorettinen viitekehys toimii merkittävänä tukena oppaalle, sillä siinä käydään läpi muun muassa sisäisen jalostuksen menettelyn päättämistä, joka on oleellinen osa koko menettelyprosessia. Huolintaliike tekee päättämisen usein asiakkaan puolesta, jolloin sekin tulee tulli-ilmoituksen antajan tehtäväksi tavaroiden palauduttua määräraahan. Lisäksi tietyistä oppaassa mainituista asioista on selitetty perusteellisemmin teoriaosuudessa, kuten edustusmuodoista. Näillä perusteilla teorettinen viitekehys luo myös jatkumoa oppaalle.

Sähköpostihaastatteluissa oppaalle saatiin hyviä kehittämissuhteita. Muutamien ilmaisujen muotoilemisesta ja käsitteiden selittämisestä tuli parannus-

/korjausehdotuksia, jotta kyseessä oleva ilmaisu tai käsite olisi helpommin ymmärrettävissä henkilölle, jolle tullilmoitukset ovat uutta asiaa. Kehittämisehdotusten lisäksi haastateltavat kertoivat oppaan vaikuttaneen todella hyvältä ja loogisesti etenevältä.

Tulosten perusteella kehittämistyön tavoite, *luoda huolintaliikkeelle yhtenäinen ja selkeä opas sisäisen jalostuksen tuontitullaukselle*, on onnistunut. Tuloksista voidaan todeta, että toimeksiantajayritys voi hyödyntää opasta heidän toiminnassaan ja oppaan ollessa haastatteluiden perusteella looginen, voidaan se käsittää myös selkeäksi. Loogisesti etenevä ohjeistus on selkeämpi ymmärtää. Arvioinnin perusteella opas toimisi uudelle työntekijälle, mutta varman tiedon siitä saa vasta tulevaisuudessa, kun tällainen tilanne tulee vastaan.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tässä luvussa tarkastellaan kehittämistyön luotettavuutta ja eettisyyttä. Tämän jälkeen perustellaan toimeksiantajan saamaa hyötyä kehittämistyöstä ja sen käytökelpoisuutta, sekä mietitään työlle jatkotoimenpide-ehdotuksia.

7.1 Luotettavuus

Luotettavuustarkastelulla pyritään mahdollisten virheiden minimalisoimiseen tutkimustyössä. Opinnäytetyön laatu perustuu työn luotettavuuteen. (Kananen 2015, 337–338.) Seuraavaksi tarkastellaan tämän kehittämistyön lähdeluotettavuutta sekä kehittämistyön arvioimiseksi toteutetun laadullisen tutkimuksen luotettavuutta.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys on koottu luotettavista, mahdollisimman tuoreista ja monipuolisista lähteistä; kirjoista, internetsivuilta ja verkkoluennolta. Ajankohtaisimman tiedon saamiseksi on hyödynnetty paljon tullin verkkosivuja. Sisäisen jalostuksen tuontitullausoppaassa oli tärkeää koota ohjeet mahdollisimman ajantasaisiksi, jotta tullilmoitus annetaan oikein. Tullilmoitusten antamisessa tapahtuu aika ajoin muutoksia, ja tuorein tieto löytyy tullin sivuilta. Opa on koottu tullin ohjeistusten ja määräysten mukaan.

Tutkimustulosten luotettavuudessa tarkastellaan usein kahta luotettavuustekijää, reliabiliteettia ja validiteettia. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten pysyvyyttä eli, jos tutkimus toistettaisiin uudelleen, olisivatko tulokset samat kuin ensimmäisellä kerralla. Validiteetilla puolestaan tarkoitetaan sitä, että tutkitaan juuri sitä, mitä on tarkoituskin. (Kananen 2015, 343.) Tämä opinnäytetyö toteutettiin kehittämishankkeena, eikä tutkimustyyppisenä työnä. Kehittämistyön arvioimiseksi toteutettiin kuitenkin pieni laadullinen tutkimus. Sähköpostihaastattelut ovat toistettavissa uudelleen, mutta reliabiliteettia heikentää se, että tulokset perustuvat haastateltavien sen hetkisiin mielipiteisiin oppaasta. Tutkimuksen validiteettia puoltaa se, että haluttiin arvioida oppaan toimivuutta ja juuri tähän sähköpostihaastattelussa saatiinkin vastauksia ja kehittämisehdotuksia. Haastatteluihin valittiin vain kaksi henkilöä, sillä opinnäytetyön toteutustapa oli kehittämishanke

eikä tutkimus ollut sen vuoksi niin suuressa roolissa. Kaksi huolinta-alalta pitkän kokemuksen omaavaa työntekijää riitti oppaan toimivuuden arvioimiseksi.

Reliabiliteetin ja validiteetin lisäksi on myös useita muita tapoja arvioida laadullisen tutkimuksen luotettavuutta. Yksi tapa on tarkastella sen siirrettävyyttä. Siirrettävyys tarkoittaa sitä, kuinka hyvin tutkimuksen tulokset voidaan siirtää toiseen tilanteeseen. Siirrettävyydestä vastaa aina itse siirtäjä. Ilmiön tarkan lähtökohtatilannekuvauksen avulla voidaan päätellä, ovatko tulokset siirrettävissä. (Kananen 2015, 353.) Tämän laadullisen tutkimuksen tulokset perustuvat toimeksiantajayritykselle luodun oppaan arviointiin, eivätkä siksi ole siirrettävissä. Tulokset koskevat vain kyseistä kehittämistyötä.

7.2 Eettisyys

Tutkimusetiikalla tarkoitetaan hyvän tieteellisen käytännön noudattamista. Tähän kuuluu yleisesti sovittujen pelisääntöjen noudattaminen, jotka koskevat kollegoja, tutkimuskohdetta, rahoittajia, toimeksiantajaa sekä yleisöä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu myös, että tutkija käyttää työssään vain tiedeyhteisön hyväksymiä tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmiä, eli eettisesti kestäviä menetelmiä. (Vilkkä 2005, 29–30.) Tässä työssä menetelmät olivat eettisiä; oppaan arvioimiseksi toteutettiin laadullinen tutkimus ja tieto kerättiin sähköpostihaastatteluiden avulla.

Jotta tutkimus olisi eettinen, täytyy tutkijan toimia rehellisesti ja avoimesti tutkimustyössään sekä tutkimustulosten esittämisessä (Vilkkä 2005, 30–33). Sähköpostihaastatteluiden tulokset ovat raportoitu rehellisesti niitä muuttamatta ja haastateltavien nimiä ei ole paljastettu heidän yksityisyyden turvaamiseksi. Haastateltaville on kerrottu rehellisesti, mihin tarkoitukseen heidän vastauksia hyödynnetään. Myös itse oppaassa kaikki salassapitovelvollisuuden alaiset tiedot ovat muokattu kuvitteellisiksi. Opinnäytetyön sekä oppaan tieto on peräisin luotettavista lähteistä ja lähdeviitteet ovat merkitty asianmukaisesti. Jokainen lähdeviittaus löytyy lähdeluettelosta. Opinnäytetyö on kirjoitettu vilpittömästi mitään plagioimatta.

7.3 Toimeksiantajan saama hyöty, käyttökelpoisuus ja jatkotoimenpide-ehdotukset

Kuten johdannossa todettiin, tämän opinnäytetyön tavoitteena oli luoda selkeä opas sisäisen jalostuksen tuontitullaukselle, jota toimeksiantajayritys voisi sitten hyödyntää toiminnassaan, varsinkin uusien työntekijöiden opastamisessa. Toimeksiantajayrityksellä ei ollut olemassa asianmukaista ohjetta sille, kuinka sisäisen jalostuksen tulli-ilmoitus tehdään heidän käyttämässään järjestelmässä. Voidaan siis todeta, että tämä kehittämistyö on yritykselle hyödyllinen.

Ilmoituksen antamisessa sekä sen jälkeenkin on paljon huomioon otettavia seikkoja, joten esimerkiksi uudella työntekijällä kuluu siihen huomattavasti enemmän aikaa ilman riittäviä ohjeita. Sen vuoksi tähän kehittämisiongelmaan luotiin ratkaisuksi tässä opinnäytetyössä esitetty opas.

Kehittämistyön käyttökelpoisuutta arvioitiin sähköpostihaastatteluilla, joihin valittiin haastateltaviksi kaksi huolinta-alan ammattilaista, jotka työskentelevät toimeksiantajayrityksessä. Toisena arviointitapana toimi myös osallistuva havainnointi. Oppaassa esitetyn järjestelmän päivittäinen käyttö sekä havainnointimuisiinpanot auttoivat oppaan rakentamisessa sekä sen käyttökelpoisuuden arvioimisessa. Sähköpostihaastattelut olivat kuitenkin arvioinnin kannalta tarpeen, jotta saataisiin myös puolueettomampi mielipide oppaan toimivuudesta. Tulevaisuudessa voidaan myös konkreettisesti arvioida oppaan toimivuutta testaamalla sitä tuoreen työntekijän kanssa. Voidaan kuitenkin todeta, että arviointitulosten perusteella kehittämistyön tavoite onnistui.

Tämä opinnäytetyö rajattiin käsittelemään ainoastaan tuontia. Jatkotoimenpiteenä työlle voisi toimia vaikka opas sisäisen jalostuksen jälleenvientimenettelylle, jossa jalostustoimenpiteitä saanut tuote viedään takaisin kolmanteen maahan. Tai viennissä voitaisiin myös tarkastella aivan eri tullimenettelyäkin, luoda opas vaikka väliaikaisen viennin menettelylle. Mielenkiintoisena jatkotoimenpiteenä toimisi myös tämän kehittämistyön eli oppaan käyttökokemusten tutkiminen, erityisesti uusien työntekijöiden kohdalla. Miten he ovat selviytyneet sisäisen jalostuksen tulli-ilmoituksen antamisesta kyseisen oppaan avulla?

LÄHTEET

Hakala, J. T. 2004. Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Helsinki. Gaudeamus.

Hörkkö, H., Koskinen H., Laitinen P., Mattsson M., Ollikainen J., Reinikainen A. & Werdermann R. 2010. Huolinta-alan käsikirja. Vantaa. Suomen Spedservice Oy.

Jyväskylän yliopisto. 2020. Mitä prosessit ovat? Viitattu 25.9.2020.
<https://www.jyu.fi/laatu/ohjaus/prosessien-mallintaminen/mitaprosessitovat>

Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Logistiikan Maailma. 2020 a. Huolinta tänään. Viitattu 17.8.2020.
www.logistiikanmaailma.fi/huolinta-terminaalit/huolinta/huolinta-tanaan/

Logistiikan Maailma. 2020 b. Huolinta-alan tausta ja kehittyminen. Viitattu 17.8.2020. www.logistiikanmaailma.fi/huolinta-terminaalit/huolinta/huolinta-alan-tausta-ja-kehittyminen/

Logistiikan Maailma. 2020 c. Huolinta. Viitattu 1.6.2020.
<http://www.logistiikanmaailma.fi/huolinta-terminaalit/huolinta/>

Logistiikan Maailma. 2020 d. Huolintayritysten tarjoamat palvelut. Viitattu 17.8.2020. <http://www.logistiikanmaailma.fi/huolinta-terminaalit/huolinta/huolintayritysten-tarjoamat-palvelut/>

Logistiikan Maailma. 2020 e. Veroton varastointi. Viitattu 1.6.2020.
<http://www.logistiikanmaailma.fi/kauppa-tullaus/ulkokauppa/veroton-varastointi/>

Logistiikan Maailma. 2020 f. Huolitsija ja tullaustoiminta. Viitattu 26.8.2020.
<http://www.logistiikanmaailma.fi/huolinta-terminaalit/huolinta/huolitsija-ja-tullaustoiminta/>

Melin, K. 2011. Ulkomaankaupan menettelyt: vienti ja tuonti. Tampere. AMK-kustannus.

Pohjoismaisen Speditööriliiton yleiset määräykset – PSYM 2015. 2015. Suomen huolinta- ja logistiikkaliitto Ry. Viitattu 7.10.2020.
https://www.huolintaliitto.fi/media/psym-2015_fi.pdf

Rehula, J. 2020. Erityismenettelyt. [PowerPoint-esitelmä]. Viitattu 5.9.2020. Suomen huolinta- ja logistiikkaliiton koulutus 2.9.2020.

Suomen huolinta- ja logistiikkaliitto (SHLL). 2020. Mitä huolinta on? Viitattu 17.8.2020. <https://www.huolintaliitto.fi/tietoa-alasta/mita-huolinta-on.html>

Tulli. 2008. SAD-lomakkeen täyttöohjeet. Viitattu 31.7.2020. <https://tulli.fi/documents/2912305/3503371/SAD-lomakkeen%20täyttöohjeet/7a06c8ba-73ca-47c2-b1cf-55cbd7091b13/SAD-lomakkeen%20täyttöohjeet.pdf?version=1.2>

Tulli. 2016. Inf-lomakkeiden käyttö sisäisessä ja ulkoisessa jalostuksessa. Viitattu 5.9.2020. <https://tulli.fi/-/inf-lomakkeiden-kaytto-sisaisessa-ja-ulkoisessa-jalostuksessa>

Tulli. 2018 a. Tuonnin asiakasohje, sisäinen jalostus. Viitattu 1.6.2020. <https://tulli.fi/documents/2912305/3741829/Sisäinen+jalostus/d85bf0e5-37c8-48df-ad0f-cbb1301e0174/Sisäinen+jalostus.pdf>

Tulli. 2018 b. Tuonnin asiakasohje, sisäinen jalostus. Viitattu 2.6.2020. <https://tulli.fi/documents/2912305/3768611/Sisäinen+jalostus/03cc8fd0-70e5-8f6d-2d2b-58e98e7eff1b/Sisäinen+jalostus.pdf>

Tulli. 2019 a. Etuuskohteluasiakirjojen hakeminen ja laatiminen. Viitattu 26.8.2020. <https://tulli.fi/documents/2912305/3787923/Etuuskohteluasiakirjojen+hakeminen+ja+laatiminen%2C+lyhennetty+ohje/05147490-782f-54b0-dd08-1b22fea2c68f/Etuuskohteluasiakirjojen+hakeminen+ja+laatiminen%2C+lyhennetty+ohje.pdf>

Tulli. 2019 b. Tuonti-ilmoituspalvelu. Viitattu 30.7.2020. <https://tulli.fi/documents/2912305/3748477/Käyttöohjeet%2C+rahtitullaus%2C+yrietykset/2f12bf78-321c-4709-8cb5-5581696ab80d/Käyttöohjeet%2C+rahtitullaus%2C+yrietykset.pdf>

Tulli. 2020 a. Käyttötariffi. Viitattu 19.8.2020. <https://tulli.fi/tietoa-tullista/tullin-toiminta/kayttotariffi>

Tulli. 2020 b. Polkumyynti- ja tasoitustullit sekä suojatullit eli lisätullit. Viitattu 19.8.2020. <https://tulli.fi/yritysasiakkaat/tuonti/polkumyynti-ja-tasoitustullit>

Tulli. 2020 c. Edustaja tulliasioinnissa. Viitattu 29.7.2020. <https://tulli.fi/yritysasiakkaat/vakuudet/edustajana-toimiminen>

Tulli. 2020 d. Suora edustaja. Viitattu 29.7.2020. <https://tulli.fi/yritysasiakkaat/vakuudet/suora-edustaja>

Tulli. 2020 e. Tullivelka. Viitattu 29.7.2020. <https://tulli.fi/yritysasiakkaat/tuonti/tullivelan-syntyminen>

Tulli. 2020 f. Laskutus. Viitattu 29.7.2020. <https://tulli.fi/yritysasiakkaat/vakuudet/laskutus>

Tulli. 2020 g. Välillinen edustaja. Viitattu 29.7.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/vakuudet/valillinen-edustaja>

Tulli. 2020 h. Suora edustaja takaajan vastuulla. Viitattu 29.7.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/vakuudet/suora-edustaja-takaajan-vastuulla>

Tulli. 2020 i. Saapuvan tavaran ilmoitukset. Viitattu 25.8.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/saapuminen-ja-poistuminen/saapuvan-tavaran-ilmoitukset>

Tulli. 2020 j. Saapumisen esittämisilmoitus. Viitattu 25.8.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/saapuminen-ja-poistuminen/saapumisen-esittamisilmoitus>

Tulli. 2020 k. Miten annan tuonnin tullilmoituksen? Viitattu 17.6.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/miten-annan-tuonnin-tulli-ilmoituksen->

Tulli. 2020 l. Tuonnin tullimenettelyt. Viitattu 3.9.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/mita-tarkoitusta-varten-tavara-tuodaan>

Tulli. 2020 m. Luovutus vapaaseen liikkeeseen. Viitattu 1.6.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/luovutus-vapaaseen-liikkeeseen>

Tulli. 2020 n. Passitus. Viitattu 30.7.2020. <https://tulli.fi/yritysassiakkaat/kuljetus-ja-varastointi/passitus>

Tulli. 2020 o. Tullivarastointi. Viitattu 3.9.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/kuljetus-ja-varastointi/tullivarastointi>

Tulli. 2020 p. Sisäinen jalostus. Viitattu 3.9.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/sisainen-jalostus>

Tulli. 2020 q. Ulkoinen jalostus. Viitattu 3.9.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/ulkoinen-jalostus>

Tulli. 2020 r. Väliaikainen maahantuonti. Viitattu 3.9.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/valiaikainen-maahantuonti>

Tulli. 2020 s. Tietty käyttötarkoitus. Viitattu 3.9.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/tietty-kayttotarkoitus>

Tulli. 2020 t. Rajoitukset ja elintarvike- ja kulutustavaravaltonta. Viitattu 31.8.2020. <https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/rajoitukset-ja-elintarvike-ja-kulutustavaravaltonta>

Tulli. 2020 u. Erityismenettelyiden luvat. Viitattu 2.6.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/luvat/erityismenettelyt>

Tulli. 2020 v. Edeltävä asiakirja. Viitattu 30.7.2020.
<https://tulli.fi/yritysassiakkaat/tuonti/edeltava-asiakirja-ilmoitettava-tuonti-ilmoituksella>

Tulli. 2020 x. Tullimenettelyt. Viitattu 3.8.2020. <https://tulli.fi/sahkoiset-palvelut/palvelut/tuonti-ilmoituspalvelu/tullimenettelyt-tuonti-ilmoituspalvelussa>

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki. Tammi.

LIITE 1

SISÄISEN JALOSTUKSEN TUONTITULLAUSOPAS

1.10.2020

Tämä sisäisen jalostuksen tuontitullausopas tehtiin kehittämishankkeena toimeksiantajayritykselle osana opinnäytetyötä. Oppaassa kerrotaan vaiheittain, miten sisäisen jalostuksen tullilmoitus tehdään eTrans –toiminnanohjausjärjestelmässä, jota toimeksiantajayritys käyttää sanomailmoitusten antamiseen tullille.

Opas on otsikoitu järjestelmän eri sivujen mukaan, joista jokaisesta on aina kuva-kaappaus ja ohjeet. Oikeiden ostajien ja myyjien tilalle on keksitty kuvitteelliset. Kuviodien ja nuolten avulla on havainnollistettu mistä kohdasta tai rivistä kussakin selityksessä on kyse. Selitykset ovat numeroitu helpottamaan tietojentäyttämisyjärjestystä. Opas on pyritty tekemään mahdollisimman yksityiskohtaiseksi ja käsitteet pyritty avaamaan mahdollisimman hyvin, jotta aloittelevan työntekijän olisi helppo seurata opasta.

Opas on koottu oman tiedon kautta, jota on kertynyt työssä kyseisen järjestelmän päivittäisestä käytöstä. Eri tullilmoituksiin liittyvät säännökset on kuitenkin kerätty tullin sivuilta, kuten esimerkiksi mitä tietyt koodit ilmoituksella tarkoittavat ja miten niitä käytetään. Lähteet ovat merkitty opinnäytetyön lähdeluetteloon, joten omaa lähdeluettelo ei oppaalla ole.

Alla on ensin ohjeet tavanomaiseen lupamenettelyyn (7SA), eli kun lupa sisäiseen jalostukseen on olemassa, ja alempana yksinkertaistettuun lupamenettelyyn (7SB), jossa lupaa ei ole ja se haetaan tullilmoituksen perusteella. Viimeisenä ohjeet myös tullivarastoinnissa olevan tavaran asettamiseen sisäiseen jalostukseen (menettely 5171).

Tavanomainen lupamenettely (7SA)

1. Perustiedot

Tulli-ilmoituksen antaminen aloitetaan tältä sivulta. Perustietoihin ilmoitetaan muun muassa, milloin tavara saapuu maahan, kuka on sen ostaja ja myyjä ja minne tavara toimitetaan.

1. Valitaan *kauppatapahtuman luonne*. Sillä ilmaistaan, millainen tavaratoimitus on kyseessä. Esimerkiksi normaali osto, tavaralan palautus ja niin edelleen. Sisäisessä jalostuksessa se on yleensä 60, kun tavarat toimitetaan maahan korjattavaksi ja palautetaan korjauksen jälkeen, eikä omistussuhde muutu. Täytetään myös *tulopäivä*, eli päivä milloin tavarat ovat saapuneet maahan ja mahdollinen *tulonumero* (esimerkiksi varastokirjanpitoon otettu numero).

2. Ilmoitetaan mahdolliset viitteet, jotka ovat mainittu yleensä kauppalakulla. Esimerkiksi asiakkaan PO (Purchase Order) -numero tai muu viite.

3. Ilmoitetaan tavaranhaltijan tiedot eli henkilö tai yritys, jonka nimiin tullaus tehdään. Yrityksen tai henkilön nimi, osoite, postinumero ja postitoimipaikka, Y-tunnus tai henkilötunnus ja edustuksen muoto. *-kohdassa ilmoitetaan kauppalakun numero (kuvan esimerkissä 1190), joka tulee näkyviin myös luovutuspäätökselle.

4. Ilmoitetaan tavarán vastaanottaja, joka on usein sama kuin tavaranhaltija.
5. Tämän kohdan taakse syötetään tavarán lopullinen toimitusosoite.
6. Lopuksi ilmoitetaan tavarán myyján tiedot eli nimi, osoite, postinumero ja postitoimipaikka sekä maakoodi.

2. Tulo- ja menotiedot

Tällä sivulla täydennetään tarkemmin, mistä tavara on tulossa, minne se on mennossa ja miten se on matkannut.

The screenshot shows a customs declaration form titled 'Keikan tulo - Keikka: Päiväs... (26.11.2018 15:01)'. The form contains various fields for origin, destination, and transport details. Red boxes and numbers 1 through 12 highlight the following fields:

- 1. Ostomaa: FI
- 2. Varasto: Y0721658-4R0017FI
- 3. Lähtöpaikka: OSLO 0150
- 4. Lastauspaikka: TRONDHEIM
- 5. Purkauspaikka: FI651700
- 6. Edeltävä asiakas: 20N009161D10B711/701
- 7. Kuljetusyksikkö: ZXC123
- 8. Kulkuneuvo: LAIVA
- 9. Kuljetusmuoto: 3
- 10. Hawb: B007643
- 11. Rajanylitys: SE
- 12. Toimitusehto: 000 DAP

1. Ilmoitetaan *ostomaa* eli saapumismaa (Suomi), ja *lähetysmaa*, josta tavarat ovat alun alkaen lähetetty (Norja).
2. Mikäli tavarat ovat saapuneet tiettyyn terminaaliin tai varastoon ja tavarat ovat tämän varaston kirjanpidossa, sen varastotunnus ilmoitetaan tähän.
3. Ilmoitetaan tavarán lähtö- ja määräpaikkakunnat ja niiden postinumerot.
4. & 5. Ilmoitetaan tavarán lastaus- ja purkauspaikka. Eli paikka, jossa tavarat ovat lastattu ilmoituksella mainittuun kuljetusvälineeseen sekä paikka, jossa ne

ovat purettu siitä pois. Jos purkauspaikka on Suomessa, se ilmoitetaan tullin paikakuntakoodeilla, jotka ovat löydettävissä järjestelmästä klikkaamalla nuolta.

6. Ilmoitetaan edeltävän asiakirjan numero, joka löytyy tavarán saapumisilmoituksesta, sekä asiakirjan koodi ja päivämäärä. Edeltävä asiakirja riippuu siitä, mikä on ollut tavarán edeltävä menettely ennen tätä tullausilmoitusta. Edeltävä menettely voi olla esimerkiksi passitus, varastoonpano tai sähköinen yleisilmoitus AREX. *Passitus* mahdollistaa tavaroiden kuljettamisen lähtötoimipaikasta määrätoimipaikkaan ilman, että sitä täytyy tulliselvittää heti ensimmäisessä saapumistoimipaikassa. Tavarat ovat tällöin tullivalvonnassa. Jos tavaralle on tehty *unionin ulkoinen passitus* (kuten tässä esimerkissä), edeltävän asiakirjan koodiksi ilmoitetaan 701. Jos tavaralle on tehty *sähköinen yleisilmoitus AREX*, niin koodi on 702. (Tulli 2020 v.)

7. Täydennetään sen kulkuneuvo tunnus ja kansallisuus, jossa tavarat ovat lastattuina silloin, kun ne saapuvat tullitoimipaikkaan. Riippuen kuljetusmuodosta tässä voidaan ilmoittaa esimerkiksi laivan nimi, lennon numero ja päivämäärä, auton rekisterikilven numero tai rautatievaunun numero. (Tulli 2019 b.) Tällä samalla rivillä ilmoitetaan konttikoodiksi 1, jos tavarat ovat kontissa, kun ne ylittävät yhteisön ulkorajan. Jos ei, niin koodi on 0.

8. ”*Kulkuneuvo*” kohdassa ilmoitetaan tavarán aktiivisen kulkuvälineen nimi ja sen kansallisuus. Tällä tarkoitetaan kulkuvälinettä, joka tekee mahdolliseksi kokonaisuuden kuljettamisen, esimerkiksi jos kuorma-auto saapuu laivaan lastattuna, niin ilmoitetaan laivan nimi. (Tulli 2019 b.)

9. Valitaan, millä kuljetusmuodolla tavarat kulkevat EU-yhteisön ulkopuolella ja millä sen sisällä. Se riippuu tavarán aktiivisesta kulkuneuvosta, eli jos kuorma-auto on lastattuna laivaan ja tulliselvitys tapahtuu ensimmäisessä määräpaikassa, niin kuljetusmuotokoodit ovat 3 ja 1. Jos kuorma-auto jatkaa vielä toiseen määräpaikkaan, eli kun tavara on passituksessa, niin koodit ovat 3 ja 3.

10. ”*Hawb*” kohtaan voidaan ilmoittaa merikuljetuksissa esimerkiksi kontin tunnus tai lentokuljetuksissa AWB-numero.

11. *Rajanylityspaikaksi* täydennetään se EU-maa, jonka kautta tavarat saapuvat yhteisöön. Mikäli tämä saapumistoimipaikka on Suomessa, se ilmoitetaan tullin paikkakuntakoodeja käyttäen (esimerkiksi FI651700). Koodeja voi hakea nuolen takaa. *Sijaintipaikaksi* ilmoitetaan tavaroiden lopullinen sijaintipaikka, joka voi olla esimerkiksi varasto tai maantieteellinen sijainti. (Tulli 2008.) Tämän viereiseen laatikkoon ilmoitetaan *sijaintipaikan koodi*, joka on L, jos tavarat sijaitsevat varastossa, O, jos ilmoitetaan maantieteellinen sijainti, P, jos kyseessä postinumero, U, jos tavaralla on useita sijaintipaikkoja tai Z, jos tavara sijaitsee tullitoimipaikassa. Tässä esimerkissä sijaintipaikaksi on ilmoitettu varaston tunnus, joten koodi on L.

12. Valitaan *toimitusehto* sekä siinä mainittu paikkakunta ja postinumero. Valitaan myös oikea *kuljetustapa*. Tässä esimerkissä se on ”AU”, eli autokuljetus.

”!” kohdassa (edeltävän asiakirjan alapuolella) klikataan ensin ”*Liiteasiakirjat*” kohtaan. Tähän syötetään sisäisen jalostuksen lupa-asiakirjan numero, koodi C601 ja päivämäärä, kuten alla olevassa kuvakaappauksessa. Klikataan ”*Talleta*” tietojen tallentamiseksi.

Liite:	Numero	Koodi	Valinta	Päivä
Liite1:	FIIPOL12345	C601	↓	19.12.2018
Liite2:			↓	..
Liite3:			↓	..
Liite4:			↓	..
Liite5:			↓	..
Liite6:			↓	..
Liite7:			↓	..
Liite8:			↓	..
Liite9:			↓	..

Liiteasiakirjan numero

Tavanomaisessa lupamenettelyssä suurin osa tiedoista ilmenee jo lupa-asiakirjasta, mutta muutama lisätieto tarvitaan. Nämä *lisätietokoodit* syötetään ”*Erit. maininta*” kohtaan oppaan seuraavan sivun kuvakaappauksen mukaisesti, jossa

3. Tullaus

Tällä sivulla täydennetään tullausarvoon liittyvät tiedot, kuten tavaran paino ja kauppalaskun arvo.

1. Kauppalaskun perustiedot ./ Keikka= Päivä= (29.12.2017 14:17)

Keikkaviite: 30101389 Lasku: 001190 N325 Pvm: 31.01.2020

2. Valuutta: EUR 0,00 Alennus: 0,00 Nettosumma: 0,00

3. Bruttokg: 6000,000 NetKg: 6000,000 Tilavuus: 12,600 Lavametrit: 8,50 RahdKg: 17000,00

Kauppalaskun tunnus/tunnukset Laskun päivä Tyyppi Käs
001190 31.01.2020 N325

Laskulle siirrettävät tiedot: Jaa kilot
Bruttokilot: 6000 Nettopaino: 6000,0000

4. Kontit:

Kauppalaskun liiteasiakirjat:

Kauppa-arvoon kuuluvat erät:

	↓	0,00
	↓	0,00
	↓	0,00
	↓	0,00
	↓	0,00

1. Tässä kohdassa ilmoitetaan tavaran arvoon liittyvä asiakirja, joka on yleensä kauppalasku. Täydennetään sen numero, koodi ja päiväys. Sisäisessä jalostuksessa kauppalaskuna on usein *proformalasku*, joten koodiksi tulee N325. Proformalasku tehdään vain tullausta varten ja siitä käy ilmi tavaran arvo, vaikkei summaa maksetakaan.

2. Tähän ilmoitetaan normaalisti kauppalaskun arvo, mutta koska kyseessä on proformalasku, niin arvoa ei ilmoiteta. Ainoastaan valuutta täydennetään. Tavaran tilastoarvo ilmoitetaan vasta ”*Tavarat*” sivulla.

3. Tälle riville syötetään tavaroiden yhteenlaskettu brutto- ja nettopaino, sekä tilavuus ja lavametrit tarvittaessa.

4. Jos tavarat ovat kontissa, niin tähän syötetään kontin tunnus, muutoin jätetään tyhjäksi.

4. Tavarat

Tämä sivu on tullauksen kannalta erittäin tärkeä, sillä täällä ilmoitetaan tarkemmin, millainen tavara on kyseessä, mistä se on peräisin, paljonko sitä on määrällisesti ja mihin tullimenettelyyn se asetetaan.

The screenshot shows a software window titled "Tavara- ja kauppалaskutiedot ./ Keikka= Päivä=..(24.04.2020 14:29)". It contains various input fields and a table. Red boxes and arrows highlight specific areas:

- 1. Points to the "Liitteet" (Attachments) table.
- 2. Points to the "Oikaisu" (Correction) section, specifically the "Muut kustannukset" (Other costs) row with code 103.
- 3. Points to the "Kontit" (Accounts) dropdown menu.
- 4. Points to the "Tuote" (Product) field, specifically the "Laji" (Type) dropdown set to "PK" and the "ROLL FOR REPAIR" text.
- 5. Points to the "Tullinimike" (Duty code) field, set to "843990090".
- 6. Points to the "Tullikohtelu" (Duty rate) field, set to "1011".
- 7. Points to the "Etuus" (Duty rate) field, set to "100".
- 8. Points to the "Menettely" (Procedure) field, set to "5110".
- 9. Points to the "KansMenettely" (Country procedure) field, set to "7SA".
- 10. Points to the "ALV-ale" (VAT rate) field.
- 11. Points to the "Erit.maininta" (Special declaration) checkbox.

1. "Liitteet" riville täydennetään jo aiemmin ilmoitettu edeltävä asiakirja, sen numero, koodi ja päivämäärä. Jos kyseessä on AREX:n MRN-numero (eli jos edeltävänä menettelyä on AREX yleisilmoitus, koodi 702) niin ilmoitetaan myös AREX-tavaraerän positionumero, esimerkiksi 001. Tämä syötetään koodin ja päivämäärän väliseen ruutuun, joka tässä esimerkissä on tyhjä.

2. Tässä kohdassa ilmoitetaan koodilla "ILM" proforman arvo. Alle ilmoitetaan myös lähetyksen mahdolliset rahtikustannukset (koodi 145) ja muut kustannukset (koodi 103). Jos tavarahan sovellettaisiin jotain etuuskohtelua, niin siihen liittyvä *asiakirjatodistus* (esimerkiksi EUR.1, A.TR tai kauppалaskuilmoitus...) ilmoitettaisiin myös tällä rivillä * -merkittyyn kohtaan. Alla kuvakaappaus esimerkkinä.

20N009161D10B71141	701	↓	↓	04.02.2020
A 1234567	N954	↓	↓	01.02.2020
		↓	↓	- -

3. Tähän ilmoitetaan jälleen kontin tunnus, mikäli tavarat ovat kontissa. Muutoin kohta jätetään tyhjäksi.

4. ”*Kauppamerkinnyt*” kohtaan voi ilmoittaa vapaaehtoisen viitteen esimerkiksi asiakkaan PO-numeron. Muussa tapauksessa kohtaan on syötettävä piste.

5. Tällä rivillä ilmoitetaan tavaroiden määrä, pakkauslaji eli miten tavara on pakattu (esimerkiksi PK = pakkaus) ja tavaran kuvaus.

6. Täydennetään *tullinimike*, jota voi etsiä muun muassa tullin käyttötariffista. Tällä rivillä ilmoitetaan myös lähetyksen bruttokilot ja tavaran alkuperämaa ”AM”.

7. Valitaan tullaukseen sovellettava *tullikohtelu*. Norjan ollessa kolmas maa eli Euroopan unionin ulkopuolinen maa, niin tullikohtelu on silloin 1011. Valitaan myös *etuuskohtelu*, joka tässä tapauksessa on 100, kun sovelletaan kolmansien maiden tullia. Ilmoitetaan *tullimenettelykoodi*. Kun kyse on sisäisestä jalostuksesta, niin menettelynä on useimmiten 5110 (”*vapaassa liikkeessä olleen tavaran, joka on viety lopullisesti, palautus yhteisöön sekä asettaminen sisäiseen jalostukseen*” (Tulli 2020 x)). Jos tavaralla ei ole edeltävää menettelyä, esimerkiksi jos sitä ei ole viety ja asetetaan sisäiseen jalostukseen, niin menettelynä on silloin 5100 (”*Tavaran asettaminen sisäiseen jalostukseen*” (Tulli 2020 x)).

Tällä rivillä ilmoitetaan vielä tavaran nettopaino ”KGM” kohtaan, ja lopuksi (jos tavaran nimike niin vaatii), niin *II-paljous*. II-paljous voi olla esimerkiksi tavaran kappalemäärä (NAR), parien lukumäärä (NPR) tai jokin muu paljousyksikkö. Jos nimike niin vaatii, niin järjestelmä ehdottaa sitä automaattisesti ”*Iipalj*” kohdassa, kuten alla olevassa esimerkissä.

Iipalj:	NAR	578,000	↓
----------------	------------	----------------	---

8. ”*Valsumma*” kohtaan ilmoitettaisiin kauppalaskun arvo, mutta tässä tapauksessa se jätetään tyhjäksi, kun käytetään proformalaskua. Tavaroiden hinta ilmoitetaan vain tilastoarvon vuoksi kohdassa 2. esitettyyn paikkaan.

9. Tähän kohtaan ilmoitetaan *kansallisen menettelyn koodi*, joka riippuu tullimenettelystä. Sisäisessä jalostuksessa tavanomaisessa lupamenettelyssä koodi on 7SA. Kansalliset menettelykoodit ovat löydettävissä tullin sivuilta osoitteesta:

voimassa olevien tekijöiden] mukaisesti. (Tulli 2018 b.) Taloudellisten edellytysten koodit ja niiden selitykset ovat luettavissa tullin sivuilta.

Lopuksi ilmoitus lähetetään tulliin. Klikataan alla olevassa kuvassa ympyröityä oikeanpuoleista salaman kuvaketta, joka löytyy järjestelmän yläpalkista.

Tämän jälkeen järjestelmä ehdottaa *sanoman tarkoituksiksi* jonkun alla olevassa kuvassa olevista, riippuen onko kyseessä alkuperäinen ilmoitus eli lähetetäänkö se ensimmäistä kertaa, vai korjataan jo annettua ilmoitusta.

Parametri: Tarkoitus	
Arvo	Kuvaus
4	Korjataan tietyn edellytyksin tullin käsittelyssä olevaa ilmoitusta
5	Jaetaan yksi alkuperäinen ilmoitus kahdeksi tai useammaksi ilmoitukseksi
6	Vahvistetaan purkausluvan tiedot oikeiksi
7	Oikaisu ilmoitus
9	Alkuperäinen ilmoitus

Järjestelmä ehdottaa myös *ilmoituksen luonteen*, joka on yleisimmin A, kun ilmoitus lähetetään *täydellisenä* eli siinä on annettuna kaikki tarvittavat tiedot. Ilmoitus voidaan lähettää myös *epätäydellisenä* eli B:nä, jos esimerkiksi tullausarvoon vaikuttavia rahtikuluja tai muita kuluja ei ole vielä tiedossa ilmoituksen. Tällöin ilmoitus on lähetettävä uudelleen tulliin täydentävänä ilmoituksena, kymmenen päivän kuluessa. Alla on listattuna järjestelmässä käytetyt ilmoituksen luonteet:

Parametri: Ilmoitus	
Arvo	Kuvaus
A	Täydellinen ilmoitus
B	Epätäydellinen ilmoitus
BM	Kuukausittainen jaksotullaus epätäydellinen ilmoitus
BPM	Kuukausittainen jaksotullaus epätäydellinen ilmoitus
BPw	Viikottainen jaksotullaus epätäydellinen ilmoitus
BW	Viikottainen jaksotullaus epätäydellinen ilmoitus
C	Epätäydellinen ilmoitus [yksinkertaistettu menettely: kaupallinen tai hallinnollinen asiakirja]
D	Täydellinen ilmoitus. Tiedot ilmoitetaan ennakkoon
E	Epätäydellinen ilmoitus [jota tarkoitetaan koodissa B] ennen kuin tavaranhaltija [ilmoittaja] voi esittää tavarat
F	Yksinkertaistettu ilmoitus [yksinkertaistettu menettely: kaupallinen tai hallinnollinen asiakirja] ennen kuin tavarat
M	FEOGA-ennakkoilmoitus [korvaa koodin D]
MIT	Mitäöinti ilmoitus
X	Täydentävä ilmoitus
XL	Kotitullaus täydentävä ilmoitus
XLM	Kuukausittainen jaksotitullaus täydentävä ilmoitus
XLW	Viikottainen jaksotitullaus täydentävä ilmoitus
XM	Kuukausittainen jaksotullaus täydentävä ilmoitus
XPM	Kuukausittainen jaksotitullaus täydentävä ilmoitus
XPw	Viikottainen jaksotitullaus täydentävä ilmoitus
XW	Viikottainen jaksotullaus täydentävä ilmoitus
Y	C- ja F-ilmoitustyyppien täydentävä ilmoitus

Yksinkertaistettu lupamenettely (7SB)

Yksinkertaistetussa lupamenettelyssä lupaa haetaan tulli-ilmoituksella. Ilmoitus täytetään lähes samalla tavalla kuin yllä esitettyssä tavanomaisessa lupamenettelyssä. Siksi tässä kuvataan vain ne kohdat, jotka poikkeavat yllä olevasta ohjeesta.

1. Tulo- ja menotietojen liiteasiakirjat

Keikan liiteasiakirjat ..(30.10.2017 01:40)

Talleta Sulje

Liite1:		↓	..
Liite2:		↓	..
Liite3:		↓	..
Liite4:		↓	..
Liite5:		↓	..
Liite6:		↓	..
Liite7:		↓	..
Liite8:		↓	..
Liite9:		↓	..

Liiteasiakirjan numero

Tulo- ja menotiedoista jätetään ”*Liiteasiakirjat*” kohta nyt tyhjäksi, kun yksinkertaistetussa lupamenettelyssä ei ole ennalta saatua lupa-asiakirjaa, vaan lupaa haetaan tulli-ilmoituksen perusteella.

Yksinkertaistetussa lupamenettelyssä tulo- ja menotietojen ”*Erit. maininta*” kohdassa pitää ilmoittaa enemmän tietoja kuin tavanomaisessa lupamenettelyssä. Tiedot syötetään seuraavan sivun kuvakaappauksen mukaisesti, jossa

- XBN = *jalostuksen tai muun toiminnon luonne* (mitä menettelyyn asetetuille tavaroille tehdään jalostettujen tuotteiden aikaansaamiseksi)
- XAA = *valvova tulli* (tullitoimipaikka, joka valvoo menettelyä, sähköinen palvelukeskus FI002000)
- XAC = *jalostuksen suorituspaikka/-paikat*
- XBQ = *tunnistusmenetelmä* (mistä tunnistetaan, että jalostettujen tuotteiden valmistuksessa on käytetty alun perin menettelyyn asetettuja tavaroita, esimerkiksi tuotekoodi)

- XBH = *menettelyn päättämisen määräaika* (yleensä 12 kuukautta, alkaa kulua siitä hetkestä lähtien, kun tavarat luovutetaan kyseiseen menettelyyn)
- XBI = *päätöstilityksen määräaika* (päätöstilitys annettava 30 päivän kuluessa menettelyn päättämisestä)
- XBP = *jalostettujen tuotteiden nimike*
- XBO = *arvioitu tuotto* (kuinka paljon tavarasta tuotetaan jalostettuja tuotteita, yleensä prosentuaalinen osuus)
- XBJ = *tullitoimipaikka, joka päättää menettelyn.* (Tulli 2018 a.)

Eryismaininnan lisä ..(26.08.2019 11:28)

Lisätiedon koodi	Lisätieto
XBN	TELAN PINNOITUS JA KORJAUS
XAA	F1002000
XAC	YRITYSTIE 1, 65100 VAASA
XBQ	SJ123-456
XBH	20200504
XBI	20200604
XBP	8439990090
XBO	100%
XBJ	F1002000

XBJ ↓ F1002000

2. Tavarat

Tavara- ja kauppalaskutiedot ./ Keikka= Päivä=..(24.04.2020 14:29)

Myyjä: Laskunro: 001190 31.01.2020
 Keikka: 30101389 1/1 Valuutta: EUR 0,00 Jäljellä: 0,00
 Asiakas: Liitteet: 20N009161D10B71141 701 ↓ ↓ ↓ 04.02.2020
 Oikaisut: 21. Muut kustannukset

ILM	↓	EUR	10628,00		↓	↓	↓
103	↓	EUR	95,00		↓	↓	↓
	↓		0,00		↓	↓	↓
	↓		0,00		↓	↓	↓
	↓		0,00		↓	↓	↓

Kontit: ↓

Loppuun
 Tuote: ↓ Kollit: Brkg: NetKg: Kauppamerkinnt: .
 Kollit: 1 Laji: PK ↓ ROLL FOR REPAIR
 Tullinimike: 8439990090 ↓ Brkilot: 6000,000 AM: NO ↓ Text:
 Tullikohtelu: 1011 ↓ Etuus: 100 ↓ Menettely: 5110 ↓ I-palji: KGM 6000,000 Ilpalji: 0,000 ↓
 Valsumma: 0,00 Netto: 0,00 EUR: 0,00 V-Palji: 0,000 ↓
 Kiintiö: 000000 0,0000 ↓ Lisenssi: ↓ V-Palji: 0,000 ↓
 ALV-ale: ↓ Verot: ↓ ↓ ↓ KansMenettely: 7SB ↓ Vapautus:
 Rivi: 1 1,2,3.. Muu t-arvo: 0,00 ↓ Yp/Jäämäl. Ale: 0,00 % Val
 Yksiköt: 0 Ahinta: 0,000000 T-ryhmä: T: 00000 Erit.maininta
 Lisätieto: ↓
 Lisätieto: ↓

Nyt ”Tavarat” sivulla kansalliseksi menettelyksi ilmoitetaan 7SB. Syntyvään tullelkaan liittyvät erityismaininnan lisäkoodit XTJ tai XTK on tässäkin lupamenettelyssä aina annettava ilmoituksella, jotka täydennetään ”Erit.maininta” kohtaan, samaten kuin tavanomaisen lupamenettelyn ohjeessa.

Tullivarastoinnissa olevan tavaran asettaminen sisäiseen jalostukseen (5171)

Jos tavaran edeltävänä menettelynä on varastoonpano, niin ohjeet poikkeavat hieman yllä esitetystä. Suurin osa tiedoista täytetään kuitenkin samalla tavalla, joten tässä ohjeessa on jälleen esitetty ainoastaan poikkeavat kohdat.

1. Perustiedot

1. Keikan sidosryhmät/ Keikka= Päivä=..(07.05.2020 13:28)

30109579 KT: 11 Tulopäivä: 03.08.2020 Tulonro: 7FF20 7/BTF Luotto: T0001 T0001

Viitteet:

HALTIJAN TIEDOT:
 YRITYS OY 00041476 YRITYS OY
 YRITYSIE 1

UVN: Y 01234567-S
 Edustus: S Posti: 65100 VAASA
 Yhteyshenkilö:

VASTAANOTTAJAN TIEDOT:
 YRITYS OY 00041476 YRITYS OY
 YRITYSIE 1
 Posti: 65100 VAASA FI

MYyjÄN TIEDOT:
 FORETAK AS 00000000 FORETAK AS
 FORETAKSVEIEN 1
 Sop: Posti: 0150 OSLO NO Norway

Arkistoidut dokumentit
 Ostaja
 Ilmoitusosoite
 Toimitusosoite
 Laista
 Alkuperäinen lähettäjä
 Opullinen vastaanottaja
 Rahdinkuljettaja
 Tiedotettavatoimija

1. Vaikka kyseessä on sisäinen jalostus, niin kauppatahtuman luonteena on tässä esimerkissä 11, koska tavarat ovat ostettu, eli kyseessä on kauppa myyjän ja ostajan välillä.

2. Tulonumeroksi ilmoitetaan varastoonpanonnumero, joka löytyy yleensä tavaran passista.

2. Tulo- ja menotiedot

Keikan tulo-/ Keikka= Päivä=..(26.11.2018 15:01)

Ostomaa: FI Lähetymaa: NO Todmaa: EU Muu COM/IM/EU:

Tulopvm: 03.08.2020 Tulonumero: 7FF20 7/BTF MRN: 19093120216000500 Varasto: C0773744-3R0009FI

Lähtöpaikka: OSLO Lähtöp.koodi: Määräpaikka: VAASA 65100

Linjan tunnus:

Edustaja: 00000000 Edustajan viite:

Lastauspaikka: TRONDHEIM Keikka: 30109579 Purkauspaikka: FI651700

Kuljetusliike: 00011481 OY BACKMAN-TRUMMER AB Edeltävä asiakas: 7FF20 13052020 632

Kuljetusyksikkö: ZXC123 Kans: FI Konttikdi: 0 Ed.pvm.: 13.05.2020

Kulkuneuvo: LAIVA KAN: FI Maa: Lüiteasiakirjat Erit.maiminta

Kuljetusmuoto: 3 Yhteisö: 3 Olosuhde: Alue: Sinetit: 0 Sinetit

Rajanylitys: SE Sijaintipaikka: FI0773744-3R0009 L Määräasema:

Toimitusehto: 024 DAP Paikka: VAASA Postialue: 65100

Kuljetustapa: AU

Veloituslaji: ja -yksiköt: 0,0 Rahti: 0,00

Vientireitti: Määräpaikka:

Vientireitti: Rahdimaksutapa:

Toimituspäivät: ETA: Koodi: Klo:

1. Edeltäväksi asiakirjaksi ilmoitetaan varastoonpanonumero, päivämäärä ja varastoonpanon koodi 632.

2. Jos kyseessä on tavanomainen lupamenettely, niin ”*Liiteasiakirjat*” kohtaan syötetään sisäisen jalostuksen lupa-asiakirja samalla tavalla, kuin oppaassa on ylempänä ohjeistettu tavanomaisen lupamenettelyn kohdalla.

3. *Erityismaininnan lisätiedoissa* ilmoitetaan alla olevassa kuvassa olevat koodit, jotka ovat selitetty jo yksinkertaistetun lupamenettelyn tulo- ja menotiedoissa.

Erityismaininnan lisä ..(26.08.2019 11:28)

Lisätiedon koodi	Lisätieto
XBH	20220515
XBI	20220615
XBN	ASENNUS VALMISTETTAVIIN MOOTTOREIHIN
XBQ	SJ-456-789
XAA	FI002000

XBH 20220515

3. Tavarat

Tavara- ja kauppalaskutiedot ./ Keikka= Päivä=..(24.04.2020 14:29)

Myyjä: Laskunro: 21-02-2020
 Keikka: 1/1 Valuutta: Jälellä: 0,00
 Asiakas: Liitteet: 7FF20 7/BTF 632 13.05.2020
 Oikaisut: 20FIU00000073550R4 632 001 13.05.2020

Kontit: ↓

<< Loppuun Alkuun >> Kollit: Brkg: NetKg: Kauppamerkinä: SJ-456-789

Tuote: ↓
 Kollit: 1 Laji: CS ↓ AKSELI

Tullinimike: 8483T02190 ↓ Brkilot: 4750,000 AM: NO ↓ Text: ↓
 Tullikohtelu: 1011 ↓ Etuus: 100 ↓ Menettely: 5171 ↓ I-palj: KGM 4287,000 Ilpalj: 0,000 ↓
 Valsumma: 5122033,00 Netto: 5122033,00 EUR: 41326,71 V-Palj: 0,000 ↓
 Kiintiö: 000000 ↓ Lisenssi: ↓ V-Palj: 0,000 ↓

ALV-ale: ↓ Verot: ↓ ↓ ↓ KansMenettely: 7SA ↓ Vapautus: ↓
 Rivi: 1 1,2,3.. Muu t-arvo: 0,00 ↓ Yp/Jäämäl. Ale: 0,00 % Val

Yksiköt: 0 Ahinta: 0,000000 T-ryhmä: T: 00000 Erit.maininta

Lisätieto: ↓
 Lisätieto: ↓

1. Ilmoitetaan jälleen edeltävä menettely, eli varastoonpanonumero, koodi ja päivämäärä.

2. Alemmalle riville ilmoitetaan myös tullivarastoinnin MRN-numero ja sen tavaränumero, jotka löytyvät varastoonpanon luovutus päätökseltä.

3. Menettelyksi ilmoitetaan 5171.

4. Kansallisena menettelynä ilmoitetaan 7SA, jos ilmoitus jätetään *tavanomaisena lupamenettelynä*, ja 7SB, jos se jätetään *yksinkertaistettuna lupamenettelynä*.